

תוספתא יבמות	משנה יבמות
<p style="text-align: center;">תוספתא יבמות פרק א</p> <p style="text-align: center;">הלכה א</p> <p>אימתי אמרו אם מתו או נתגרשו צרותיהן מותרות בחיי הבעל אבל לאחר מיתת הבעל צרותיהן אסורות מיאנו בחיי הבעל צרותיהן מותרות לאחר מיתת הבעל צרותיהן חולצו ולא מתיבמות</p> <p style="text-align: center;">הלכה ב</p> <p>וכלן שנמצאו אילוניות או שהיו נשואות לאחר⁹ בין בחיי הבעל בין לאחר מיתת הבעל צרותיהן מותרות כל היכולה למאן ולא מיאנה ומת צרתה חולצת ולא מתיבמת</p> <p style="text-align: center;">הלכה ג</p> <p>כיצד אם מתו הן צרותיהן מותרות היתה בתו או אחת מכל העריות האילו נשואות לאחיו ולו אשה אחרת מתה בתו ואחר כך מת אחיו צרתה מותרת מת אחיו ואחר כך מתה בתו צרתה אסורה</p> <p style="text-align: center;">הלכה ד</p> <p>הלכה צרת בתו ונשאת לאחיו השני ולו אשה אחרת מתה צרה ואחר כך מת אחיו אף על פי שבתו קיימת צרת צרתה מותרת מת אחיו ואחר כך מתה צרה אף על פי שבתו פטורה צרת צרתה אסורה אפי' הן מאה</p> <p style="text-align: center;">הלכה ה</p> <p>נמצאת או' כל זמן שאחין מרובין צרות מרובו' אחים מועטין צרות מועטות כשם שאם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו אילוניות או שהיו נשואות לאחרים צרותיהן מותרות כך צרת צרותיהן שמתו או שמיאנו או נתגרשו או שנמצאו אילוניות או שהיו נשואות לאחרים צרותיהן מותרות</p> <p style="text-align: center;">הלכה ו</p> <p>כשם שפוטרות מן הנשואין כך פוטרות מן האירוסין במי דברים אמורים באשה שאין לו בה קדושין אבל באשה שיש לו בה קדושין צרותיהן חולצות ולא מתיבמות דברי בית הלל בית שמאי מתיירין את הצרות לאחין</p> <p style="text-align: center;">הלכה ז</p> <p>שש עריות חמורות מאלו מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות שאין צרה אלא מאח ניסו לאחים שלא בעבירה צרותיהן פטורות</p>	<p style="text-align: center;">משנה יבמות פרק א</p> <p style="text-align: center;">משנה א</p> <p>חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם בתו ובת בתו ובת בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה חמותו ואם חמותו ואם חמיו ואחותו ואחות אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו ואשת אחיו שלא היה בעולמו וכלתו הרי אלו פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם וכלן אם מתו או מאנו או נתגרשו או שנמצאו אילוניות צרותיהן מתרות אין את יכול לומר בחמותו ואם חמותו ואם חמיו שנמצאו אילוניות או שמאנו</p> <p style="text-align: center;">משנה ב</p> <p>כיצד פטורות צרותיהן היתה בתו או אחת מכל העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת ומת כשם שבתו פטורה כך צרתה פטורה הלכה צרת בתו ונשאת לאחיו השני ולו אשה אחרת ומת כשם שצרת בתו פטורה כך צרת צרתה פטורה אפלו הן מאה</p> <p>כיצד אם מתו הן צרותיהן מותרות היתה בתו או אחת מכל העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת מתה בתו או נתגרשה ואחר כך מת אחיו צרתה מותרת וכל היכולה למאן ולא מאנה צרתה חולצת ולא מתיבמת</p> <p style="text-align: center;">משנה ג</p> <p>שש עריות חמורות מאלו מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות אמו ואשת אבי ואחות אביו ואחותו מאביו ואשת אחיו מאביו ואשת אחי אביו</p> <p style="text-align: center;">משנה ד</p> <p>בית שמאי מתיירים את הצרות לאחים ובית הלל</p>

⁹ ראה משנה ג

אוסרין חלצו **בית שמי** פוסלין מן הכהנה ו**בית הלל** מכשירין

נתיבמו **בית שמי** מכשירים ו**בית הלל** פוסלין

אף על פי שאלו פוסלין ואלו מכשירין

לא נמנעו **בית שמי** מלשא נשים מבית **הלל** ולא **בית הלל** מבית **שמי**

כל הטהרות והטמאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין לא נמנעו עושין טהרות אלו על גב אלו

משנה יבמות פרק ב

משנה א

כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו שני אחים ומת אחד מהן ונולד להם אח ואחר כך יבם השני את אשת אחיו ומת הראשונה יוצא משום אשת אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה מאמר ומת שניה חולצת ולא מתיבמת

משנה ב

שני אחים ומת אחד מהן יבם השני את אשת אחיו ואחר כך נולד להן אח ומת הראשונה יוצא משום

הלכה ח

הלכו צרות אילו וניסו **בית שמי** או' הן פסולות והולד פסול **בית הלל** או' הן כשירות והולד כשר

הלכה ט

נתיבמו **בית שמי** או' הן כשירות והולד כשר **בית**

הלל או' הן פסולות והולד ממזר

אמ' ר' יוחנן בן נורי בא וראה היאך הלכה זו רווחת בישראל לקיים כדברי **בית שמי** הולד ממז' כדברי

בה אם לקיים כדברי **בית הלל** הולד פגום כדברי

בית שמאי אלא בוא ונתקין שיהו הצרות חולצות ולא מתיבמות ולא הספיקו לגמור את הדבר עד שנטרפה

שעה

הלכה י

אמ' רבן שמעון בן גמליאל מה נעשה להם לצרות הראשונות שאלו את ר' יהושע בני צרות מהן אמ'

להם למה אתם מכניסין ראשי לבין שני הרים גדולים לבין **בית שמי** ובין **בית הלל** שיריצו את ראשי אלא

מעיד אני על משפחת בית עלובאי מבית צבאים ועל משפחת בית קיפאי מבית מקושש שהן בני צרות

ומהם כהנים גדולים והיו מקריבין לגבי מזבח אמ' ר' טרפון תאיב אני שתהא לי צרת הבת ואסיאנה

לכהונה אמ' ר' אלעזר אף על פי שנחלקו **בית שמי** כנגד **בית הלל** בצרות מודים שאין הולד ממזר שאין

ממזר אלא מן האשה שאיסורה איסור ערוה וחייבין עליה כרת אף על פי שנחלקו **בית שמי** כנגד **בית**

הלל בצרות ובאחיות ובספק אשת איש ובגט ישן ובמקדש את האשה בשוה פרוטה והמגרש את

אשתו ולנה עמו בפונדקי לא נמנעו **בית שמי** לישא נשים מבית **הלל** ולא **בית הלל** מבית **שמי** אלא נהגו

האמת והשלום ביניהן שנ' האמת והשלום אהבו הלכה יא

אף על פי שאילו אוסרין ואילו מתירין לא נמנעו עושין טהרות אילו על גב אילו לקיים מה

שנ' כל דרך איש זך בעיניו ותכן לבות ה' הלכה יב

ר' שמעון או' מן הספק לא היו נמנעין אבל נמנעין הן מן הודי'

הלכה יג

לעולם הלכה כדברי **בית הלל** הרוצה להחמיר על עצמו לנהוג כדברי **בית שמי** וכדברי **בית הלל** על זה

נאמ' הכסיל בחשך ילך התופס קולי **בית שמי** וקולי **בית הלל** רשע אלא אם כדברי **בית שמי** כקוליהן

וכחומריהון אם כדברי **בית הלל** כקוליהון וכחומריהון

תוספתא יבמות פרק ב

הלכה א

כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהן בלא וולד ועמד השני ולא הספיק

לעשות מאמר ביבמתו עד שנולד להן אח ואחר כך מת הראשונה יוצא משום אשת אחיו שלא היה

בעולמו שנייה או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שנולד להם אח ואח'

כך מת או שנולד לה' אח ועשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמת הראשון שנייה יוצא משום אשת

אשת אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה מאמר ומת השניה חולצת ולא מתיבמת **רבי שמעון** אומר מיבם לאיזו שירצה או חולץ לאיזו שירצה

משנה ג
כלל אמרו ביבמה כל שהיא אסורה אסור ערוה לא חולצת ולא מתיבמת

אחיו שלא היה בעולמו והראשונה חולצת ולא מתיבמת **ר' שמעון** או' ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה אם חלץ לבעלת מאמר חולץ לראשנה כנסה [ומת] ונולד להן אח או שנולד להן אח ואחר כך כנסה ומת שתיהם פטורות מן החליצה ומן הייבום [כנסה ונולד לו אח ואחר כך מת פטורין מן החליצה ומן הייבום] דברי **ר' מאיר ר' שמעון** אומ' הואיל ולא נאסרה אחת מהן עליו ובא ומצא שתיהן בהיתר ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה אי זו היא מאמר הרי את מקודשת לי בכסף ובשוה כסף ובשטר אי זו היא שטר אני פל' בן פל' מקביל אני עלי פלנית יבמתי לזון ולפרנס כראוי ובלבד שתהא כתובתה על נכסי בעלה הראשון כשם שהקדושי' אינן קונין באשה אלא מדעת שניהם כך מאמר אין קונה ביבמה אלא מדעת שניהם מה בין קדושין למאמר שהקדושין גומרין מאמר אין גומר

הלכה ב
העריות שאמרו אינן כאשתו לכל דבר אין להן כתובה לא פירות ולא מזונות ולא בלאות ואין זכיי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה אין יורשה ואין מיטמא לה אין לו בה קידושין ואין צריכה הימנו גט היא פסולה והולד ממזר

הלכה ג
אלמנה לכהן גדול גרוש' וחלוצה לכהן הדיוט הרי הן כאשתו לכל דבר יש להן כתובה ופירות מזונות ובלאיות זכיי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה יורשה ואין מיטמא לה יש לו בה קדושין וצריכה הימנו גט היא פסולה והולד פסול

הלכה ד
שניות מדברי סופרים אינן כאשתו לכל דבר אין להן כתובה לא פירות ולא מזונות ולא בלאות ואין זכיי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה יורשה ומטמא לה יש לו בה קדושין וצריכה ממנו גט היא כשירה והולד כשר כופין אותו להוציא **ר' יהודה** אומ' אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט איסור מצוה שניות מדברי סופרים איסור קדושה אמ' **ר' שמעון בן לעזר** מפני מה אמרו אלמנה לכהן גדול יש לה כתובה מפני שהוא כשר והיא פסולה וכל מקום שהוא כשר והיא פסולה קנסו אותו ליתן לה כתובה מפני מה אמרו שניות מדברי סופרים אין לה כתובה מפני שהוא כשר והיא כשירה קנסו אותה כתובתה כדי שתהא קלה בעיניו להוציאה **ר' אומ' זה** מדברי תורה ודברי תורה אין צריכין חזוק וזו מדברי סופרים ודברי סופרים צריכין חזוק דבר אחר זו הרגילה להנשא לו וזו הרגילה את עצמה שתנשא לו

הלכה ה
יש או חולצת או מתיבמת מתיבמות ולא חולצות חולצות ולא מתיבמו' לא חולצות ולא מתיבמות העריות שאמרנו לא מתיבמות ולא חולצות מוסף עליהן אשת סריס חמה ואשת אנדרגינוס ואשת אח מאם ואשת גר ואשת עבד משוחרר ואילונית לא

אסור מצוה ואסור קדשה חולצת ולא מתיבמת
אחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתיבמת

משנה ד

אסור מצוה שניות מדברי סופרים אסור קדשה
אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט
ממזרת ונתינה לישראל ובת ישראל לממזר ללנתין

חולצות ולא מתיבמות החרשת והשוטה מתיבמות
ולא חולצות אסור מצוה ואסור קדושה חולצות ולא
מתיבמות עקרה וזקינה ושאר כל הנשים או חולצות
או מתיבמות
הלכה ו

יש או חולצין או מיבמין מיבמין ולא חולצין חולצין ולא
מיבמין לא מיבמין ולא חולצין העריות שאמרנו לא
חולצין ולא מיבמין מוסף עליהן סריס חמה
ואנדרגינסו ואח מאם וגר ועבד משוחרר לא חולצין'
ולא מייבמין החרש והשוטה מייבמין ולא חולצין
ספיקות חולצין ולא מיבמין פצוע דכא וכרות שפכה
סריס אדם וזקן או חולצין או מיבמין

תוספתא יבמות פרק ג

הלכה א

שניות מדברי סופרים אם אמו ואם אביו אשת אבי
אביו ואשת אבי אמו אשת אחי אמו מאביו ואשת אחי
אביו מאמו ואשת בן בנו ואשת בן בתו מותר אדם
באשת חמיו ובאשת חורגו ואסור בבת חורגו וחורגו
מותר באשתו ובבתו זאת אומרת אני מותרת לך
ובתי אסורה לך אחותה שהיא יבמתה או חולצת או
מתיבמת כיצד בתו מאנוסתו נשואה לאחיו ולה
אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת
בלא ולד או חולצת או מתיבמת [בת בתו נשואה
לאחיו ובת אשתו נשואה לאחיו ובת בת אשתו
נשואה לאחיו ולה אחו' מאב ומאשה אחר' נשוא'
לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצ' או מתיבמ'] בת
בנו נשואה לאחיו ובת בן אשתו נשואה לאחיו ולה
אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת
בלא ולד או חולצת או מתיבמת חמותו ואם חמותו
ואם חמיו נשואה לאחיו ולה אחות בין מאב בין מאם
נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או
מתיבמת אחותו מאמו אחות אמו מאמה ואחות
אשתו מאמה נשואה לאחיו ולה אחות מאב ומאשה
אחרת נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת
או מתיבמת אחות אמו מאביה ואחות אשתו מאביה
נשואה לאחיו ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה
לאחיו חשני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת
אשת אחיו מאמו ואשת אחיו שלא היה בעולמו וכלתו
נשואה לאחיו ולה אחות בין מן האב ובין מן האם
נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או
מתיבמת שאלו את ר' ליעזר ממזר מהו לירש אמ'
להם מהו לחלוץ ומהו לחלוץ אמ' להם מהו לירש
מהו לירש אמ' להם מהו לסוד את ביתו אמ' להם
מהו לסוד את קברו מהו לסוד את קברו אמ' להם
מהו לגדל כלבים מהו לגדל כלבים אמ' להם מהו
לגדל חזירים מהו לגדל חזירים אמ' להם מהו לגדל
תרנגלים מהו לגדל תרנגלים אמ' להם מהו לגדל
בהמה דקה מהו לגדל בהמה דקה אמ' להם מהו
להציל הרועה מיד הזאב מהו להציל הרועה מיד
הזאב אמ' להם דומה שלא שאלתם [אלא] על
הכבשה ואת הכבשה מהו להציל אמ' להם דומה
שלא שאלתם אלא על הרועה פלני מהו לעולם הבא
ופלני מהו לעולם הבא אמ' להם דומה שלא שאלתם
אלא על פלני ופלני מהו לעולם הבא ולא שהיה ר'
ליעזר מפליגן אלא שלא אמר דבר שלא שמע מימיו

משנה ה
מי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת אחיו ליבום ואחיו לכל דבר חוץ ממה שיש לו מן השפחה ומן הנכרית
מי שיש לו בן מכל מקום פוטר את אשת אביו מן היבום וחיב על מכתו ועל קללתו ובנו הוא לכל דבר חוץ ממה שיש לו מן השפחה ומן הנכרית
משנה ו
מי שקדש אחת משתי אחיות ואין ידוע לאי זו מהן קדש נותן גט לזו וגט לזו מת ולו אח אחד חולץ לשתייהן היו לו שנים אחד חולץ ואחד מיבם ואם קדמו וכנסו אין מוציאין מידם

משנה ז
שנים שקדשו שתי אחיות זה אינו יודע לאי זו קדש וזה אינו יודע לאי זו קדש זה נותן שני גטים וזה נותן שני גטים מתו לזה אח ולזה אח זה חולץ לשתייהם וזה חולץ לשתייהם לזה אחד ולזה שנים היחידי חולץ לשתייהם והשנים אחד חולץ ואחד מיבם אם קדמו וכנסו אין מוציאין מידם
לזה שנים ולזה שנים אחיו שלזה חולץ לאחת ואחיו שלזה חולץ לאחת אחיו שלזה מיבם את חלוצתו שלזה ואחיו שלזה מיבם את חלוצתו שלזה קדמו שנים וחלצו לא ייבמו השנים אלא אחד חולץ ואחד מיבם קדמו וכנסו אין מוציאין מידם

משנה ח
מצוה בגדול ליבם ואם קדם הקטון זכה

הנטען על השפחה ונשתחררה או על הנכרית ונתגירה הרי זה לא יכנס ואם כנס אין מוציאין מידו

תוספתא יבמות פרק ד

הלכה א

שני נכרים שקדשו שתי אחיות זה אינו יודע לאי זו קידש וזה אינו יודע לאי זו קידש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהן השני אסור בשתייהן מתה אחת מהן שניהן אסורין בשנייה מתו ולהן אח אחד חולץ את שתייהן שני אחין חולצין את שתייהן [אם קדמו וכנסו יוציאן]

הלכה ב

מי שקידש אחת משתי נכריות ואין ידוע אי זו קידש כונס את שתייהן מת ולו אח אחד כונס את שתייהן שני אחין כונסין את שתייהן

הלכה ג

שני אחין שקדשו שתי אחיות זה אין ידוע אי זו קידש וזה אין ידוע אי זו קידש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהן השיני אסור בשתייהן מתה אחת מהן שניהן אסורין בשניה מתו ולהן אח אחד חולץ לשתייהן שני אחין חולצין לשתייהן אם קדמו וכנסו יוציאו שני נכריים שקידשו שתי נכריות זה אין יודע לאי זו קידש וזה אין יודע לאי זו קידש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהן השיני מותר בשתייהן מתה אחת מהן שניהן מותרין בשנייה כיצד יעשו אחד נותן גט ואחד כונס מתו לזה אח ולזה אח זה חולץ לזו והלז מיבם וזה חולץ לזו והלז מיבם אם קדמו וכנסו יוציאו

מצוה בגדול ליבם ולא בגדולה להתיבם אלא מיבם לאי זו שירצה

הלכה ד

בור הקרוב לאמה מתמלא ראשון אם קדם השיני ומלא הרי זה זריז ונשכר קדם זה והעביר אמת המים על גבי בורו של חברו הרי זה זריז ונשכר בעל חוב ויורש שקדם אחד מהן והחזיק במטלטלין הרי זה זריז ונשכר האומר לחבירו צא וקדש לי אשה פלנית הלך וקדשה לעצמו צא וקח לי מקח פל' הלך ולקח לעצמו מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג הרמיות הפודה את השבויה מותר לישא אותה המעיד את השבויה הרי זה לא יכנס ואם כנס לא יוציא

הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו אף על פי שכנס מוציא משנה ט

המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב ובפני נחתם לא ישא את אשתו מת 'הרגתיו' 'הרגנוהו' לא ישא את אשתו **רבי יהודה** אומר 'הרגתיו' לא תנשא אשתו 'הרגנוהו' תנשא אשתו

משנה י

החכם שאסר את אשתו בנדר על בעלה הרי זה לא ישאנה מאנה או שחלצה בפניו ישאנה מפני שהוא תני בית דין וכלם שהיו להם נשים ומתו מתרות לנשא להם וכלם שנשאו לאחרים נתאלמנו או נתגרשו מתרות להנשא להן וכלם מתרות לבניהם ולאחיהם

משנה יבמות פרק ג

משנה א

ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואין את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתיבמות אם קדמו וכנסו יוציאו **רבי אלעזר** אומר משום **בית שמי** יקיימו ובית הלל אומרים יוציאו

משנה ב

היתה אחת מהן אסורה לאחד אסור ערוה אסור בה ומתר באחותה והשני אסור בשתייהם אסור מצוה ואסור קדשה חולצות ולא מתיבמות

משנה ג

היתה אחת מהן אסורה על זה אסור ערוה והשניה אסורה על זה אסור ערוה האסור לזה מתר לזה

הלכה ה

המביא גט ממדינת הים ואמ' בפני נכתב ובפני נחתם לא ישא את אשתו מת הרגנוהו הרגתיו לא ישא את אשתו **ר' יהודה** או' הרגתיו לא תנשא אשתו הרגנוהו תינשא אשתו אמרו לו מעשה בליסטיס אחד שנתפש בקפוטקיא והיה יוצא ליהרג ואמ' צאו ואמרו לאשתו של **שמעון בן כהנא** אני הרגתיו בכניסתו ללוד ובא מעשה לפני **חכמים** והשיאו את אשתו אמ' להם משם ראייה שלא אמ' אלא הרגנוהו הנטען מאשת איש ונתגרשה על ידי אחר הרי זה לא יכניס ואם כנס לא יוציא הנטען מן האשה לא ישא אמה ובתה ואחותה ואם כנס לא יוציא

הלכה ו

גוי ועבד הבא על בת ישראל אף על פי שחזר הגוי ונתגייר עבד ונשתחרר הרי זה לא יכניס ואם כנס לא יוציא

ישראל הבא על השפחה ועל הנכריות אף על פי שחזרה שפחה ונשתחררה נכרית ונתגיירה הרי זה לא יכניס ואם כנס לא יוציא

חכם שאסר את האשה בנדר על בעלה הרי זה לא ישאנה אמ' **ר' יהודה** במי דברים אמורים בזמן שלא היתה לו אשה או שהיתה לו וגירשה מפני זו אבל אם היתה לו אשה ומתה מותר לישאנה וכולן שניסו לאחרים ומתו מותרות לינשא להן וכולן שהיו לו נשים ומתו מותרות לינשא להן **ר' ליעזר** אומ' כולם שניסו לאחיהם ומתו מותרות להתיבם להן אבל החותם על שדה מקח ועל גט אשה לא חששו להן

חכמים

הלכה ז

חכם שדן את הדין טימא וטיהר אסר והתיר וכן העדים שהעידו הרי אילו מותרין ליקח אבל אמרו חכמים רחק מן הכיאר ומן הדומה לכיאר

הלכה ח

יש זריז ונשכר זריז ומפסיד שפל ונשכר שפל ומפסיד שפל לערב שבת לשבת למוצאי שבת לערב שביעית לשביעית למוצאי שביעית לימי חולו של מועד וכל מקום שיש בו נדנוד עבירה הרי זה שפל ונשכר

תוספתא יבמות פרק ה

הלכה א

ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואין את האחיות הרי אילו חולצות ולא מתיבמות ואם קדמו וכנסו יוציאו **ר' לעזר** או' **בית שמי** אומ' יקיימו **בית הלל** אומ' יוציאו **ר' שמעון** אומ' יקיימו **אבא שאול** אומ' קל היה להם **לבית הלל** בדבר זה

הלכה ב

היתה אחת מהן חמות לאחד מהן אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתייהן נמצא האסור מותר והמותר אסור

היתה אחת מהן חמות לזה ושנייה חמות לזה זה אסור בחמותו ומותר בחמות אחיו זה אסור בחמותו

<p>ומותר בחמות אחיו זהו שאמרו האסור לזה מותר לזה והאסור לזה מותר לזה הלכה ג</p> <p>היתה אחת מהן חמות לשניהן זה אסור בה ומותר באחותה וזה אסור בה ומותר באחותה היו שתיהן חמות לאחד מהן השני מותר בשתיהן זה הכלל כל זמן שראויות לו אסורות עליו משם ואשה אל אחותה ואם היו אסורות עליו משם איסור ערוה אחרת אסור בה ומות' באחותה</p> <p>הלכה ד</p> <p>שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בנה הרי אילו חולצות ולא מתיבמות ור' שמעון פוטר את שתיהן מן החליצ' ומן היבום</p> <p>[שלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד פנוי מת אחד מבעלי אחיות ועמד פנוי הזה וכנסה ואחר כך מת אחיו השני אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה שלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד פנוי מת אחד מבעלי אחיות עמד פנוי הזה ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת כנס' ומתה אשתו של קיים ואחר כך מת הרי זו פטורה מן החליצה ומן היבום]</p> <p>הלכה ה</p> <p>שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת [נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכנס' עד שמת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ואחר כך מת נכרי' זו פטור' מן החליצה ומן הייבום מת נשואי נכרית עמד אחד מבעלי אחיות ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכנסה עד שמת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ואחר כך מת נכרית זו פטורה מן החליצה ומן היבום</p> <p>הלכה ו</p> <p>שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות עמד נשוי נכרית ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכנסה עד שמת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ואחר כך מת נכרית זו פטורה מן החליצה ומן היבום</p>	<p>והאסור לזה מותר לזה זו היא שאמרו אחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתיבמת</p> <p>משנה ד</p> <p>שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה או אשה ובת בנה הרי אלו חולצות ולא מתיבמות רבי שמעון פוטר</p> <p>היתה אחת מהן אסורה עליו אסור ערוה אסור בה ומותר באחותה אסור מצוה ואסור קדשה חולצות ולא מתיבמות</p> <p>משנה ה</p> <p>שלשה אחים שנים מהן נשואין לשתי אחיות ואחד מפנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מפנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני בית שמי' אומרים אשתו עמו והלז תצא משום אחות אשה ובית הלל' אומרים מוציא את אשתו בגט ובחליצה ואת אשת אחיו בחליצה זו היא שאמרו אי לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו</p> <p>משנה ו</p> <p>שלשה אחים שנים מהן נשואין לשתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות וכנס הנשוי נכרית את אשתו ומת הראשונה יוצא משום אחות אשה והשניה משם צרתה עשה בה מאמר ומת נכרית חולצת ולא מתיבמת</p> <p>משנה ז</p> <p>שלשה אחים שנים מהן נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות כנס (אחד) הנשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו שלשני ואחר כך מת הנשוי נכרית הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת</p>
---	--

לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת שתיהן חולצות או מתיבמות עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת שתיהן חולצות ולא מתיבמות כנסה ומתה אשתו של קיים ואחר כך מת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה

הלכה ז

אי זו ספק קדושין קדשה בדבר ספק יש בו שוה פרוטה ספק אין בו שוה פרוטה

שלשה אחים נשואין שלש נשים נכריות ומת אחד מהן ועשה בה שני מאמר ומת הרי אילו חולצות ולא מתיבמות זו היא צרת אשת אח מאב שחולצת ולא מתיבמת דברי ר' יוסה

ר' לעזר בר' שמעון או' מיבם לאי זו שירצה וחולץ לשנייה ובלבד שתקדים ביאה לחליצה כנסה ואחר כך מת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה

הלכה ח

שני אחין נשואין שתי אחיות ומת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו של שיני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת אם בא עליה חייב עליה משם אשת אח ומשם אחות אשה דברי ר' מאיר ר' יוסה ור' שמעון אומ' אינו חייב אלא משם אשת אח בלבד זר ששימש במקדש ובעל מום ששימש בטומאה חייב משם זרות ומשום טומאה משם בעל מום ומשם טומאה דברי ר' יוסה ר' שמעון אומ' אינו חייב אלא משם זרות ומשם בעל מום בלבד

הלכה ט

שנים שקידשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה הרי אילו חייבין שש עשרה חטאות משם אחים ומשם אחיות משם נדות ומשם אשת איש אם אינן אחין חייבין שתיים עשרה אם אין אחיות חייבין שמונה אם אינן נדות חייבין ארבע היו הם גדולים והן קטנות חייבין שתיים הן גדולות והם קטנים הן חייבות ארבע אם הסיאן אביהן חייבין שמונה

הלכה י

היו אחד גדול ואחד קטן הנבעלת לקטן חייבת שהיא אשתו של גדול והנבעלת לגדול פטורה שהיא אשתו של קטן

תוספתא יבמות פרק ו

הלכה א

העושה מאמר ביבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהולד של קיימא אין מאמרו מאמר הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא פסלה מן

שלשה אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית גרש אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת הנשוי נכרית וכנסה המגרש ומת זו היא שאמרו שאם מתו או נתגרשו צרותיהם מתרות משנה ח

וכלם שהיו להן קדושין או גרושין בספק הרי אלו חולצות ולא מתיבמות כיצד ספק קדושין או גרושין זרק לה קדושיה ספק קרוב לה ספק קרוב לו זה ספק קדושין כיצד ספק גרושין כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש לו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד זהו ספק גרושין

משנה ט

שלשה אחים נשואים שלוש נשים נכריות מת אחד מהן ועשה בה השני מאמר ומת הרי אלו חולצות ולא מתיבמות שנאמר ומת אחד מהם יבמה יבא עליה שעליה זקת יבם אחד ולא שעליה זקת שני יבמים רבי שמעון אומר מיבם לאיזו שירצה וחולץ לשניה

שני אחים נשואים שתי אחיות מת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו שלשני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת

משנה י

שנים שקדשו שתי נשים בשעת כניסתן לחפה החליפו את שלזה בזה ואת שלזה בזה הרי אלו חייבים משום אשת איש ואם היו אחים משם אשת אח ואם היו אחיות משום 'ואשה אל אחותה' ואם היו נדות משום נדה מפרשין אותם שלשה חדשים שמא מעברות הן ואם היו קטנות ולא ראויות לולד מחזירין אותן מיד ואם היו כהנות נפסלו מן הכהנה

משנה יבמות פרק ד

משנה א

החולץ ליבמתו ונמצאת מעברת וילדה בזמן שהולד שלקיימה הוא מתר בקרובותיה והיא מתרת בקרוביו

<p>הכהונה אין הולד של קיימא מאמרו מאמר הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה הלכה ב</p> <p>הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהולד של קיימא יוציא וחיבין בקרבן אין הולד של קיימא יקיים ספק שהוא בן קיימא ספק שאינו בן קיימא מטילין עליו שני חומרין ספק בן תשעה לראשון ובן שבעה לאחרון הולד הראשון כשר לעשות כהן גדול והשני ממזר בספק ר' ליעזר בן יעקב אומ' אין ממזר בספק הלכה ג</p> <p>העושה מאמר ביבמתו ונמצאת מעוברת הרי זו לא תנשא צרתה עד שיודע שהוא עובר של קיימא שאין הולד פוטר עד שיצא לאויר העולם שומרת יבם שמתה מותר באמה מה היא למזונות כל זמן שנתחייב הבעל היבמין חיבין לא נתחייב הבעל אין היבמין חיבין</p> <p>הכונס את יבמתו זכה בנכסי אחיו ר' יהודה אומ' בין כך ובין כך אם יש שם אב הנכסין של אב אם אין שם אב נכסין של אחין הלכה ד</p> <p>ארבעה חיבין מן התורה וארבעה שנייה להן אביו ובנו אחיו ובן אחיו הרי אילו חיבין עליה אבי אביו ואבי אמו בן בנו ובן בתו הרי אילו שנייה להן חומר בגרושה שאין בחלוצה ובחלוצה שאין בגרושה גרושה מותרת לחזור למגרש לפיכך חיב על קרובותיה חלוצה אסורה לחזור לחלוץ לפיכך פטור על קרובותיה</p>	<p>ולא נפסלה מן הכהונה ואם אין הולד שלקיימה הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה</p> <p>הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהולד שלקיימא יוציא וחיבין בקרבן ואם אין הולד שלקיימא יקים ספק בן תשעה לראשון ובן שבעה לשני יוציא והולד כשר וחיבים אשם תלוי</p> <p>משנה ג</p> <p>שומרת יבם שנפלו לה נכסים מודים בית שמי ובית הלל שהיא מוכרת ונותנת וקים מתה מה יעשו בכתבתה ובנכסים הנכנסין והיוצאין עמה בית שמי אומרים יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב ובית הלל אומרים הנכסים בחזקתן וכתבה בחזקת יורשי הבעל ונכסים הנכנסין והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב</p> <p>משנה ד</p> <p>כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר ובלבד שתהא כתבתה על נכסי בעלה הראשון</p> <p>משנה ה</p> <p>מצוה בגדול ליבם¹ לא רצה מהלכין על כל האחין לא רצו חוזרים אצל הגדול ואומרים לו עליך מצוה או חלץ או יבם</p> <p>משנה ו</p> <p>תלה בקטון עד שיגדיל ובגדול עד שיבא ממדינת הים ובחרש ובשוטה אין שומעין לו אלא אומרין לו עליך מצוה או חלץ או יבם</p> <p>משנה ז</p> <p>החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מכל האחים בנחלה אם יש אב הנכסים שלאב</p> <p>הכונס את יבמתו זכה בנכסי אחיו רבי יהודה אומר בין כך ובין כך אם יש אב הנכסים שלאב</p> <p>החולץ ליבמתו הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו הוא אסור באמה ובאם אמה ובאם אביה ובבתה ובבת בתה ובבת בנה ובאחותה בזמן שהיא קיימת האחין מתרין והיא אסורה באביו ובאבי אביו ובבנו ובבן בנו באחיו ובבן אחיו מותר אדם בקרובות צרת חלוצתו ואסור בצרת קרובת חלוצתו</p> <p>משנה ח</p> <p>החולץ ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתיבמת וכן המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת הרי זו פטורה</p>
---	--

¹ ראה משנה פב מ

<p>שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה או שקידשה היא את עצמה משם ר' יהודה בן בתירא אמרו אומרין לו המתן עד שיעשה מעשה או עד שתחלוץ או עד שתתיבם מת המקדש המיבם חולץ לשתיהן מת המיבם המקדש מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה משם ר' ליעזר אמרו מתה אשתו חולץ ליבמתו מתה יבמתו כונס את אשתו</p> <p>הלכה ה</p> <p>מי שהיה נשוי שתי נשים ומת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת את צרתה היתה אחת מהן אסורה לאחד מן האחין אסור ערוה וחלץ לה לא עשה כלום ולא פטר את צרתה אלא או היא או צרתה מתיבמת לשאר אחים היתה אסור מצוה ואסור קדושה חלץ לה או בא עליה נפטרה צרתה המחזיר את גרושתו משנשאת והנושא את חלוצתו והנושא את קרובת חלוצתו אין לו בה קדושין ואין צריכה הימנו גט היא פסולה והולד פסול דברי ר' עקיבא וחכמי' או' יש לו בה קידושין וצריכה הימנו גט היא כשירה והולד כשר וכופין אותו להוציא</p> <p>הלכה ו</p> <p>הרי שהיתה טרופה לילך לבית אביה או שהיה לה כעס מבעלה או שהיה בעלה זקן או חולה או שהלך בעלה למדינת הים או שהיה בעלה חבוש בבית האסורים והמפלת לאחר מיתת בעלה עקרה זקינה אילונית וקטנה שאין ראויה לילד צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר' מאיר ר' יהודה מתיר להתארס ולהתנשא מיד אמ' ר' ישמעאל בי ר' יוחנן בן ברוקא אני שמעתי בכרם ביבנה שכל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהיו להן שלשה חדשים הגירות והשבוייה והמשוחררת צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר' יהודה ר' יוסה מתיר לינשא מיד וכן היה ר' יוסה אומ' כל נשים יתארסו חוץ מאלמנה שלשים יום מפני האבול וכולן¹⁰ לא ינשאו עד שיהיו להן שלשה חדשים</p> <p>הלכה ז</p> <p>היבמה שחלץ לה יבמה בתוך שלשה חדשים צריכה להמתין שלשה חדשים לאחר שלשה חדשים אין צריכה להמתין שלשה חדשים שלשה חדשים שאמרו לאחר מיתת בעלה ולא לאחר חליצת יבמה המשליש גט לאשתו ואמר אל תתנוהו לה אלא לאחר שלשה חדשים כיון שהגיע גט לידה מותרת</p>	<p>משנה ט</p> <p>שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה משם רבי יהודה בן בתירה אמרו אומרים לו המתן עד שיעשה אחריך הגדול מעשה חלצו אחים או כנסו יכנס את אשתו מתה היבמה יכנס מת היבם מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה</p> <p>משנה י</p> <p>היבמה לא תחלץ ולא תתיבם עד שיהו לה שלשה חדשים וכן שאר כל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהיו להן שלשה חדשים אחד בתולות ואחד בעולות ואחד אלמנות ואחד גרושות ואחד ארוסות ואחד נשואות רבי יהודה אומר הנשואות יתארסו והארוסות ינשאו חוץ מן הארוסה שביהודה מפני שלבו גס בה רבי יוסה אומר כל הנשים יתארסו חוץ מן האלמנה מפני האבול</p> <p>משנה יא</p> <p>ארבעה אחין נשואין ארבע נשים ומתו אם רצה הגדול שבהן ליבם את כלם הרשות בידו מי שהיה נשוי לשתי נשים ומת ביאתה או חליצתה שלאחת מהן פוטרת צרתה היתה אחת כשרה ואחת פסולה אם היה חולץ חולץ לפסולה ואם היה מיבם מיבם לכשרה</p> <p>משנה יב</p> <p>המחזיר את גרושתו והנושא את חלוצתו והנושא את קרובת חלוצתו יוציא והולד ממזר דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים אין הולד ממזר ומודים בנושא את קרובת חלוצתו שהולד ממזר</p>
---	---

¹⁰ ראה משנה פד סמי.

לינשא מיד ואינו חושש שמא גט ישן הוא בת כהן
שנשאת לישראל ומת בעלה אוכלת בתרומה לערב
ואינו חושש שמא מעוברת היא יבמה כל שלשה
חדשים הראשונים ניזונת משל בעלה לאחר שלשה
חדשים אין ניזונת לא משל בעלה ולא משל יבמה
אם עמד יבמה בבית דין וברח הרי זו ניזונת מנכסיו
מעשה באחד שבא לפני **ר' יוסה** אמ' לו ר' מהו
לחלוץ בתוך שלשה חדשים קרא עליו **ר' יוסה**
מקראה זה ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו
הראויה ליבום ראויה לחליצה בתוך שלשה חדשים
הואיל ואין ראויה ליבם לא תהא ראויה לחליצה
היבמה לא תחלץ ולא תתיבם עד שיהו לה שלשה
חדשים וכשם שאין אומ' לו ליבם כך אין אומ' לו
לחלוץ מעשה בחופה באחד שהלך למדינת הים
והיתה לו שומרת יבם ולו אח קטן משם **ר' לעזר בי**
ר' צדוק אמרו תחלץ שמא יארע בו דבר ונמצאת
זקוקה לקטן **וחכמים אומ'** כשם שאין אומ' לו ליבם
כך אין אומ' לו לחלוץ יפת תאר התורה נתנה לה
שלשים יום אבל אמרו חכמים צריכה להמתין שלשה
חדשים מפני תיקון הולד **ר' שמעון בן לעזר** היה
מביאו מן המקרא שנ' ירח ימים ואחר כן
הלכה ט
הבא על יבמתו לשם נואי לשם נכסים רואין אותו
כאילו פוגע בערוה וקרוב הולד להיות ממזר היה **ר'**
מאיר אומ' לא יבא אדם על יבמתו עד שתגיע
לפרקה וכן צרות וכן עריות לא ינשאו ולא יתארסו עד
שיגיעו לפרקן שמא נמצאו אילו אילוניות ונמצאו אילו
פסולות **וחכמים או'** הרי הן בחזקתן וכשירות
מודה **ר' עקיבא** באלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה
לכהן הדיוט שאעפ שהוא בלא יבא אין הולד ממזר
שארין ממזר אלא משאר בשר
מודה **ר' שמעון התימני** בהבא על אשתו נדה שאעפ
שהן בהכרת שאין הולד ממזר אלא משאר בשר

תוספתא יבמות פרק ז

הלכה א

העושה מאמר ביבמתו ומת חולצת ולא מתיבמת¹¹
ר' שמעון אומ' או חולצת או מתיבמת שאם מאמרו
מאמר תתיבם שהיא אשתו של שיני אין מאמרו
מאמר תתיבם שהיא אשתו של ראשון
הלכה ב

כיצד מצות יבום עושין בה מאמר ואחר כך כונס
כנסה עד שלא עשה בה מאמר קנה העושה מאמר
ביבמתו קנאה לעצמו ופסלה על ידי אחים באו עליה
אחין ועשו בה מאמר נתנו גט וחלצו פוסלין על ידו

משנה יג

אי זה הוא ממזר כל שאר בשר שהוא 'בל יבא' דברי
רבי עקיבא

שמעון התמני אומר כל שחיבים עליו כרת בידי
שמים והלכה כדבריו
רבי יהושע אומר כל שחיבים עליו מיתת בית דין
אמר **רבי שמעון** בן עזי מצאתי מגלת יחסים
בירושלים וכתוב בה 'איש פלוני ממזר מאשת איש'
לקים דברי **רבי יהושע** אשתו שמתה מתר באחותה
גרשה ומתה מתר באחותה יבמתו שמתה מתר
באחותה חלץ לה ומתה מתר באחותה נשאת לאחר
ומתה מתר באחותה

¹¹ ראה משנה פג מט

משנה יבמות פרק ה

משנה א

רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט ולא מאמר אחר מאמר ולא בעילה אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה **וחכמים** אומרים יש גט אחר גט ואחר מאמר אבל לא אחר בעילה ולא אחר חליצה כלום

משנה ב

כיצד עשה מאמר ביבמתו נתן לה גט צריכה הימנו חליצה עשה בה מאמר וחלץ צריכה הימנו גט עשה בה מאמר ובעל הרי זו כמצותה

משנה ג

נתן גט ועשה בה מאמר צריכה גט וחליצה נתן גט ובעל צריכה גט וחליצה נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום אחד יבמה אחת ואחד שתי יבמות

משנה ד

כיצד עשה מאמר בזו ומאמר בזו צריכות שני גטים וחליצה מאמר בזו וגט בזו צריכה גט וחליצה מאמר בזו ובעל לזו צריכות שני גטים וחליצה מאמר בזו וגט לזו צריכה גט וחליצה מאמר בזו וחלץ לזו ראשונה צריכה גט לזו וגט לזו צריכות הימנו חליצה גט לזו ובעל לזו צריכה גט וחליצה גט לזו ומאמר לזו צריכה גט וחליצה גט לזו וחלץ לזו אין אחר חליצה כלום

משנה ה

חלץ וחלץ חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום בין יבם אחד לשתי יבמות בין שני יבמין ליבמה אחת

משנה ו

חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום בין בתחלה בין באמצע בין בסוף הבעילה בזמן שהיא כתחלה אין אחריה כלום **רבי נחמיה** אומר אחד בעילה ואחד חליצה בין בתחלה בין באמצע בין בסוף **אין אחריהן כלום**

משנה יבמות פרק ו

הלכה ג

העושה מאמר ביבמתו נפטרה צרתה הנותן גט ליבמתו נפטרה צרתה והיא. חלץ לה נפטרה צרתה. **וחכמים** אומ' יש גט אחר גט ומאמר אחר מאמר מודה **רבן גמליאל לחכמים** שיש גט אחר מאמר ומאמר אחר גט אחר ביאת מאמר ומאמר אחר ביאת גט

כיצד היה **רבן גמליאל** אומ' אין גט אחר גט שתי יבמות ויבם אחד נתן גט לזו וחזר ונתן גט לזו **רבן גמליאל** אומ' חולץ לראשונה ומותר בקרובות שנייה **וחכמים** אומ' אסור בקרובות שתיהן וצריכה חליצה אחת מהן.

עשה מאמר בזו וחזר ועשה מאמר בזו **רבן גמליאל** אומ' נותן גט לראשונה וחולץ לה ומותר בקרובות שנייה **וחכמים** אומ' אסור בקרובות שתיהן וצריכות שני גיטין וחליצה לאחת מהן וכן שני יבמין ויבמה אחת

הלכה ד

בעל את זו ובעל את זו בעל את זו ועשה מאמר בזו בעל את זו ונתן גט לזו בעל את זו וחלץ לזו אין אחר חליצה כלום חלץ לזו וחלץ לזו חלץ לזו ועשה מאמר בזו חלץ לזו ונתן גט לזו חלץ לזו ובעל את זו אין אחר בעילה כלום

הלכה ה

אף על פי שאמרו אין אחר בעילה כלום חליצה אחר בעילה פוסלת לכהונה כיצד שלש יבמות ויבם אחד עשה מאמר בזו ובעל את זו וחזר ועשה מאמר בזו **ר' נחמיה** אומ' ראשונה צריכה גט **ואין אחר** בעילה כלום מקל וחומר ומה חליצה שפוסלת בכהונה חליצה אחר בעילה אין אחריה כלום בעילה שאין פוסלת בכהונה בעילה אחר חליצה אינו דין שלא יהא אחריה כלום **וחכמים** אומ' צריכות שלשה גיטין וחליצה אחת מהן אימתי אמרו אין אחר בעילה כלום בזמן שהוא כתחלה אינה כתחילה הרי היא כמאמר

<p style="text-align: center;">תוספתא יבמות פרק ח</p> <p style="text-align: center;">הלכה א</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד עמוני ומואבי מצרי ואדומי כותי נתין וממזר שבא על בת כהן ועל בת לוי ועל בת ישראל פסלה מן הכהונה ר' יוסה אומ' כל שזרעו כשר היא כשירה וכל שזרעו פסול היא פסולה רבן שמעון בן גמליאל אומ' כל שאתה מותר לישא בתו אתה מותר לישא אלמנתו וכל שאי אתה מותר לישא בתו אי אתה מותר לישא אלמנתו</p> <p style="text-align: center;">הלכה ב</p> <p>לויה שנשבת בתה כשירה לכהונה ליום המזוהמין באמן לא חששו להם חכמים לויה שנשבת ושנבעלה בעילת זנות נותנין לה את המעשר בת לוי מן הנתינה ומן הממזרת אין נותנין לה את המעשר</p> <p style="text-align: center;">הלכה ג</p> <p>כהן הדיוט שנשא את אילונית הרי זה מאכילה בתרומתו¹²</p> <p>כהן גדול לא ישא אנוסתו ומפיתתו אבל נושא הוא את הממאנת</p> <p>כהן גדול שמת אחיו חולץ אם יש שם אחין אין חולץ מפני מה אמרו כהן גדול שעשה מאמר ביבמתו לא יכניס שאין מאמר קונה קנין גמור</p> <p style="text-align: center;">הלכה ד</p> <p>לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא אם כן יש לו בנים בני בנים הרי הן כבנים מת אחד מהן או שנעשה אחד מהן סריס אין רשוי לבטל האישי אין רשאי לישב בלא אשה ואשה אינה רשאה לישב שלא באיש האישי אין רשוי לשתות עיקרין שלא יוליד והאשה אין</p>	<p style="text-align: center;">משנה א</p> <p>הבא על יבמתו בין שוגג בין מזיד בין באנס בין ברצון אפלו הוא שוגג והיא מזידה הוא מזיד והיא שוגגת הוא אנוס והיא לא אנוסה היא אנוסה והוא לא אנוס אחד המערה ואחד הגומר קנה ולא חלק בין ביאה לביאה</p> <p style="text-align: center;">משנה ב</p> <p>וכן הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה או פסולות אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין פסל ולא חלק בין ביאה לביאה</p> <p style="text-align: center;">משנה ג</p> <p>אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט מן הארוסין לא יאכלו בתרומה רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין נתאלמנו או נתגרשו מן הנשואין פסולות ומן הארוסין כשרות</p> <p style="text-align: center;">משנה ד</p> <p>כהן גדול לא ישא אלמנה בין אלמנה מן הארוסין בין אלמנה מן הנשואין לא ישא את הבוגרת רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין בבוגרת</p> <p>לא ישא את מכת עץ ארס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול יכנס מעשה ביהושע בן גמלא שקדש את מרתה בת ביתוס ומנהו המלך להיות כהן גדול וכנסה שומרת יבם לכהן הדיוט ונתמנה להיות כהן גדול אף על פי שעשה בה מאמר לא יכנס</p> <p style="text-align: center;">כהן גדול שמת אחיו חולץ ולא מיבם</p> <p style="text-align: center;">משנה ה</p> <p>כהן הדיוט לא ישא את אילונית אלא אם כן יש לו אשה ובנים רבי יהודה אומר אף מי שיש לו אשה ובנים לא ישא את אילונית שהיא זונה האמורה בתורה וחכמים אומרים אין זונה אלא גיורת ומשחררת ושנבעלה בעילת זנות</p> <p style="text-align: center;">משנה ו</p> <p>לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא אם כן יש לו בנים</p>
--	--

¹² ראה להלן משנה יבמות ו ה

<p>רשאה לשתות עיקרין שלא תלד האישי אין רשיי לישא עקרה וזקינה אילונית וקטנה ושאיין ראווה לילד האשה אינה רשאה להנשא אפי' לסריס ר' יהודה או' המסרס את הזכרים חייב ואת הנקבות פטור ר' נתן אומ' בית שמיי אומ' שני בנים כבניו של משה שנ' ובני משה גרשם ואליעזר בית הלל אומ' זכר ונקבה שנ' זכר ונקבה בראם ר' יונתן או' בית שמיי או' זכר ונקבה ובית הלל אומ' זכר או נקבה הלכה ה</p> <p>נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשיי לבטל אלא יוציא ויתן כתובה שמא לא זכה ליבנות ממנה ואף על פי שאין ראה לדבר זכר לדבר שנא' מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען לפי דרכנו למדנו שאין ישיבת חוצה לארץ עולה מן המנין הלכה ו</p> <p>מי שהיה בעלה זקן או חולה או שהיתה היא חולה או שהיה בעלה חבוש בבית האסורין או שהלך בעלה למדינת הים אין עולין לה מן המנין גרשה תלך ותנשא לאחר שמא לא זכת ליבנות ממנה ועד כמה מותרת להנשא עד שלשה יתר על כן לא תנשא אלא למי שיש לו אשה ובנים הא אם נשאת למי שאין לו אשה ובנים תצא שלא בכתובה מפני שנשואיה נשואי טעות</p> <p>הלכה ז</p> <p>ר' עקיבא אומ' כל השופך דמים הרי זה מבטל את דמות שנ' שופך דם האדם באדם דמו ישפך ר' לעזר בן עזריה או' כל שאינו עוסק בפריה ורביה הרי זה שופך דמים ומבטל את הדמות שנ' כי בצלם אלהים עשה את האדם וכת' ואתם פרו ורבו וגו' [בן עזי אומר כל שאינו עוסק בפריה ורביה הרי זה שופך דמים ומבטל את הדמות שנ' כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב ואתם פרו ורבו וגו'] אמ' לו ר' לעזר בן עזריה בן עזיי נאין דברין כשהן יוצאין עושהין יש נאה דורש ואין נאה מקיים נאה מקיים ואין נאה דורש בן עזיי נאה דורש ואין נאה מקיים אמ' לו מה אעשה חשקה נפשי בתורה יתקיים עולם באחרים</p> <p>תוספתא יבמות פרק ט</p> <p>הלכה א</p> <p>בת ישראל שנישאת לכהן והכניסה לו¹³ עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל עבדי מלוג אוכלין משלה ועבדי צאן ברזל אוכלין משלו</p> <p>אילו הן עבדי מלוג פחתו או הותירו הרי הן שלה ואילו הן עבדי צאן ברזל אם פחתו או הותירו הרי הן</p>	<p>בית שמיי אומרים שני זכרים ובית הלל אומרים זכר ונקבה שנאמר זכר ונקבה בראם</p> <p>נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשיי לבטל</p> <p>גרשה מתרת להנשא לאחר רשי השני לשהות עמה עשר שנים ואם הפילה מונה משעה שהפילה</p> <p>האישי מצוה על פריה ורביה אבל לא האשה רבי יוחנן בן ברוקא אומר על שניהם הוא אומר ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו</p> <p>משנה יבמות פרק ז</p> <p>משנה א</p> <p>אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט הכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל עבדי מלוג לא יאכלו בתרומה ועבדי צאן ברזל יאכלו ואלו הן עבדי מלוג אם מתו מתו לה ואם הותירו הותירו לה אף על פי שהוא חייב במזונותן לא יאכלו בתרומה</p>
---	---

¹³ משנה יבמות פז מב

<p>שלו הכנסתן בדמין נוטלתן בדמין ילדים נוטלתן נערים נערים נוטלתן זקנים אילו ואילו פרותיהן לבעל אילו ואילו הבעל חייב במזונותיהן וזה וזה אין יכולין למכור האיש אין יכול למכור מפני שמשועבדין לאשה והאשה אינה יכולה למכור מפני שפירותיהן לבעל מת והניחה כמות שהיא עבדי מלוג אינן אוכלין כדרך שאינה אוכלת עבדי צאן ברזל אוכלין מפני שהן בחזקת היורשין עד שעה שינתנו לה הניח לה בנים אילו ואילו אוכלין</p> <p>הניחה מעוברת אילו ואילו אין אוכלין הניח לה בנים והניחה מעוברת עבדי מלוג אוכלין כדרך שהיא אוכלת עבדי צאן ברזל אין אוכלין מפני שחלקו של עובר בהן ר' ישמעאל בי ר' יוסה אמ' משם אביו הבת מאכלת ואין היורשין מאכילין ר' שמעון או' כולם זכרים יאכלו נקבות לא יאכלו שמא יהא עובר זכר ואין לבת במקום הבן הלכה ב</p> <p>בת כהן שנשאת לישראל והכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל מת והניחה כמות שהוא עבדי מלוג אינן אוכלין כדרך שאינה אוכלת עבדי צאן ברזל אין אוכלין מפני שהן בחזקת היורשין עד שעה שינתנו לה חרש שוטה וקטן שקנו עבדים אין אוכלין בתרומה אבל אם קנו להן בית דין או שמנו בית דין להן אפטרופין או שנפלו להם בירושה ממקום אחר הרי אילו אוכלין בתרומה כהן שקנה עבד ולישראל אפי' אחד ממאה בו אינו אוכל בתרומה אשת כהן שקנת עבדים ועבדיה שקנו עבדים הרי אילו אוכלין בתרומה עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה הרי אילו אוכלין בתרומה לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו בחזקת שכהן גדול קיים הלכה ג</p> <p>העובר והיבם והארוסין והחרש וכן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין</p> <p>אמ' ר' שמעון בזו מדת הדין לוקה שאם מעשה לפסול יש מעשה להאכיל אם אין מעשה להאכיל לא יהא מעשה לפסול בתו פקחת הנשואה לאחיו חרש צרתה פטורה מן החליצה ומן היבום מקל וחומר אם נשואי בתה נישואין נשואי צרתה נישואין נשואי בתה נישואין לא יהו נישואי צרתה נישואין בתו חרשת הנשואה לאחיו פקח צרתה חולצת ולא מתיבמת חרשת שהשיאה אביה הרי היא כפקחת לכל דבר הלכה ד</p> <p>בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש אין אוכלת בתרומה עיבירה לא תאכל (נתחתך העובר במעיה</p>	<p>ואלו הן עבדי צאן ברזל אם מתו מתו לו ואם הותירו הותירו לו הואיל והוא חייב באחריותן הרי אלו יאכלו</p> <p>משנה ב</p> <p>בת ישראל שנשאת לכהן והכניסה לו² בין עבדי מלוג ובין עבדי צאן ברזל הרי אלו יאכלו ובת כהן שנשאת לישראל והכניסה לו בין עבדי מלוג ובין עבדי צאן ברזל הרי אלו לא יאכלו</p> <p>משנה ג</p> <p>בת ישראל שנשאת לכהן מת והניחה מעברת לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו שלעבר העבר פוסל ואינו מאכיל דברי רבי יוסה אמרו לו מאחר שהעדת בנו על בת ישראל לכהן ועל בת כהן לכהן מת והניחה מעברת לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו שלעבר</p> <p>משנה ד</p> <p>העבר והיבם והארוסין והחרש וכן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין ספק שהוא בן תשע שנים ויום אחד ספק שאינו בן תשע שנים ויום אחד ספק שהביא שתי שערות ספק שלא הביא נפל הבית עליו ועל בת אחיו ואין ידוע אי זה מת ראשון צרתה חולצת ולא מתיבמת</p>
--	---

² תוספתא פט הא

<p style="text-align: center;">(תאכל)</p> <p>בת ישראל חרשת שנשאת לכהן פקח אין אוכלת בתרומה עיבירה לא תאכל ילדה תאכל בת כהן פקחת שנשאת לישראל שוטה טובלת מחיק בעלה ואוכל בתרומה לערב עיבירה לא תאכל ילדה לא תאכל כל שיש לה זרע מכהן בין זכרים בין נקבות אפי' זרע מזרע הרי זו אוכלת בתרומה היתה בתה מישראל נשואה לכהן אינה אוכלת בתרומה עד שיהא זרע לה מכהן תחלה</p> <p style="text-align: center;">הלכה ה</p> <p>כהנת שמת עוברה בתוך מעיה הרי זו אוכלת בתרומה האשה שמקשה לילד מחתכין העובר במעיה ואפי' בשבת ומוציאין אותו איברים מפני שחייה קודמין לו יצא ראשו אפי' ביום השיני אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש</p> <p style="text-align: center;">תוספתא יבמות פרק י</p> <p style="text-align: center;">הלכה א</p> <p>בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש אינה אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם אפי' חרש אוכלת יפה כח היבם להאכיל מכח הבעל בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ולא הספיק לכונס' עד שנתחרשה אין אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם אפי' חרש אוכלת יפה כח יבם להאכיל מכח הבעל בת ישראל פקחת שנישאת לכהן חרש אין אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם היה פקח אוכלת חרש אין אוכלת אין אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה לשם נישואין ותבעל לשם אישות בת ישראל חרשת שנישאת לכהן פקח אין אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם אפי' פקח אין אוכלת</p> <p style="text-align: center;">הלכה ב</p> <p>בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ונכנסה לחופה לשם נישואין ולא הספיק לבעלה עד שנעשה פצוע דכא וכרות שפכה הרי זו אוכלת בתרומה הואיל ובאת לכלל היתר אפי' שעה אחת עודה ארוסה ונעשה פצוע דכא וכרות שפכה הרי זו אין אוכלת אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט שנכנסה לחופה לשם נישואין ולא הספיק לבעלה עד שמת כשירה לכהונה וכשירה לאכל בתרומה בא</p>	<p style="text-align: center;">משנה ה</p> <p>האונס והמפתה והשוטה לא פוסלין ולא מאכילין ואם אינן ראויין לבא בישראל הרי אלו פוסלין כיצד היה ישראל שבא על בת כהן תאכל בתרומה עברה לא תאכל בתרומה נתחתך העבר במעיה תאכל היה כהן שבא על בת ישראל לא תאכל בתרומה עברה לא תאכל ילדה תאכל נמצא כחו שלבן גדול משלאב העבד פוסל משם ביאה ואינו פוסל משום זרע כיצד בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה ממנו בן והלך הבן ונכבש על השפחה וילדה ממנו בן הרי זה עבד היתה אם אביו בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה ממזר פוסל ומאכיל כיצד בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה ממנו בת והלכה הבת ונשאת לעבד ונשאת לנכרי וילדה ממנו בן הרי זה ממזר היתה אם אמו בת ישראל לכהן תאכל בתרומה ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה</p> <p style="text-align: center;">משנה ו</p> <p>כהן גדול פעמים שהוא פוסל כיצד בת כהן שנשאת לישראל וילדה ממנו בת והלכה הבת ונשאת לכהן וילדה ממנו בן הרי זה ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גבי המזבח מאכיל את אמו ופוסל את אמו אמו זאת אומרת לא כבני כהן גדול שהוא פוסלני מן התרומה</p> <p style="text-align: center;">משנה יבמות פרק ח</p> <p style="text-align: center;">משנה א</p> <p>הערל וכל הטמאים לא יאכלו בתרומה נשיהם ועבדיהם יאכלו</p> <p>פצוע דכא וכרות שפכה הם ועבדיהם אוכלים ונשיהם לא יאכלו ואם לא ידעה משנעשה פצוע דכא וכרות שפכה הרי אלו יאכלו</p>
---	---

עליה פסלה מן הכהונה ופסלה מלאכל בתרומה
טומטום אינו אוכל בתרומה אשתו ועבדיו אוכלין
משוך ומי שנולד כשהוא מהול הרי אילו אוכלין
בתרומה אנדרגיננו אוכל בתרומה אבל לא בקדשים
טומטום אינו אוכל לא בתרומה ולא בקדשים אמר ר'
אלעזר שמעתי באנדרגיננו שחייבין על משכבו
סקילה כזכר¹⁴ במה דברים אמורים בזמן שבא עליו
דרך הזכרות לא בא עליו דרך הזכרות פטור
הלכה ג

אי זו הוא פצוע דכא כל שנפצעו הביצים שלו שנימוקו
ושניקבו ושחסרו אמר ר' ישמעאל בי ר' יוחנן בן
ברוקא שמעתי בכרם ביבנה מי שאין לו אלא ביצה
אחת זהו סריס חמה אמר ר' יוסה מעשה באחד
בכפר מנדון שעלה לראש הזית ונפל ונפצעה אחת
מביציו ובא ובעל את אשתו ומת ובאו ושאלו את ר'
יוחנן בן נורי אשתו מהו שתתיבם אמר להם עד
שאתם משאלין אותי מהו שתתיבם שאלוני מהו
שתאכל בתרומה שנפסלה מן הכהונה ופסולה
מלאכול בתרומה
הלכה ד

אי זהו כרות שפכה כל שנכרת הגיד מן העטרה
ולפנים אם נשתייר מן עטרה אפי' כחוט השערה
סמוך לראשו מקיף את כולה כשר ניקב מלמטה
פסול מפני שהוא שופך נסתם כשר מפני שהוא
מוליד וזהו פסול שחוזר להכשירו
הלכה ה

מעוך וכתות נתוק וכרות כולם בביצים דברי ר' יהודה
ר' ליעזר בן יעקב אומר כולם בגיד ר' יוסה אומר מעוך
וכתות בביצים נתוק וכרות בגיד

הלכה ו
אי זה הוא סריס חמה כל ששהה עשרים שנה ולא
הביא שתי שערות אף על פי שהביא לאחר מיכן הרי
הוא כסריס לכל דבר אילו הן סימניו כל שאין לו זקן
ובשרו מחליק **רבן שמעון בן גמליאל** משם ר' יהודה
בן יאיר כל שאין מימי רגליו מעלין רתוחות ויש אומ'
כל שאין מימי רגליו מחמיצין ויש או' כל ששכבת
זרעו דוחא ויש אומ' כל שאינו עושה כיפה אחרים
אומ' כל שטובל בצון בימות הגשמים ואין בשרו
מעלה הבל ר' שמעון בן אלעזר אומר כל שקולו לקוי
ואין ניכר בין איש לאשה

משנה ב
אי זה פצוע דכא כל שנפצעו ביצים שלו אפלו אחת
מהן

וכרות שפכה שנכרת הגיד ונשתיר בעטרה אפלו
כחוט כשר פצוע דכא וכרות שפכה מתרין בגיורת
ובמשחררת ואינן אסורין אלא מלבא בקהל שנאמר
לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה בקהל

משנה ג
עמוני ומואבי אסורין ואסורן אסור עולם אבל
נקבותיהם מתרות מיד מצרי ואדומי אינן אסורין אלא
עד שלשה דורות אחד זכרים ואחד נקבות [רבי
שמעון מתיר את הנקבות מיד] אמר רבי שמעון קל
וחמר הדברים ומה אם במקום שאסר את הזכרים
אסור עולם התיר את הנקבות מיד מקום שלא אסר
את הזכרים אלא עד שלשה דורות אינו דין שנתייר
את הנקבות מיד אמרו לו אם הלכה נקבל ואם לדין
יש תשובה אמר להם לא כי אלא הלכה אני אומר
ממזרין ונתינין אסורין ואסורן אסור עולם אחד זכרים
ואחד נקבות

משנה ד
אמר רבי יהושע שמעתי שהסריס חולץ וחולצים
לאשתו והסריס לא חולץ ולא חולצים לאשתו ואין לי
לפרש אמר רבי עקיבה אני אפרש סריס אדם חולץ
וחולצים [לאשתו] שהיתה לו שעת כשר סריס חמה
לא חולץ ולא חולצים לאשתו שלא היתה [לו] שעת
כשר רבי אליעזר אומר לא כי אלא סריס חמה חולץ
וחולצין לאשתו שיש לו רפואה סריס אדם לא חולץ
ולא חולצים לאשתו שאין לו רפואה העיד רבי יהושע
בן בתירה על בן מגוסת שהיה בירושלים סריס אדם
ויבמו את אשתו לקים דברי רבי עקיבה

¹⁴ משנה פח מי

<p>הלכה ז אי זו היא אילונית כל ששהת עשרים שנה ולא הביאה שתי שערות אף על פי שהביאה לאחר מיכן הרי היא כאילונית לכל דבר אילו הן סימניה כל שאין לה דדין ושערה לקוי ומקשה בשעת בעילה רבן שמעון בן גמליאל אומ' כל שאין לה שיפולי מעים כנשים ר' שמעון בן לעזר אומ' כל שקולה עבה ואין ניכר בין איש לאשה</p>	<p>משנה ה הסריס לא חולץ ולא מיבם וכן אילונית לא חולצת ולא מתיבמת הסריס שחלץ ליבמתו לא פסלה בעלה פסלה מפני שהיא בעילת זנות וכן אילונית שחלצו לה אחים לא פסלוה בעלוה פסלוה מפני שהיא בעילת זנות</p>
<p>תוספתא יבמות פרק יא הלכה א טומטום שקידש קידושיו קידושין נתקדש קדושיו קדושין חולץ וחולצין לאשתו אם יש שם אחים אין חולץ ואין מיבם אבל מיבמין את אשתו ר' יוסה בי ר' יהודה אומ' לא חולץ ולא חולצין לא מיבם ולא מיבמין לאשתו שמא יקרע ונמצא סריס חמה הלכה ב סריס חמה ואנדרגינס ואח מאם וגר ועבד משוחרר לא חולצין ולא מיבמין כיצד מתו והניחו נשים ולהן אחים באו אחים ועשו מאמר נתנו גט וחלצו לא עשו כלום בעלו פסלו מן הכהונה וחייבין בקרבן מתו אחין והניחו נשים ולהן אחין באו הן ועשו מאמר נתנו גט או חלצו לא עשו כלום ואם בעלו פסלו מן הכהונה וחייבין בקרבן פצוע דכא וכרות שפכה וסריס אדם וזקן או חולצין או מיבמין כיצד מתו והניחו נשים ולהם אחין באו אחין ועשו מאמר נתנו גט או חלצו מה שעשה עשוי אם בעלו קנו ופטרו את הצרות מתו אחין והניחו נשים ולהן אחין באו הן ועשו מאמר נתנו גט או חלצו מה שעשו עשוי אם בעלו קנו ופטרו את הצרות ואסורין לקיים שנ' לא יבוא פצוע דכא וגו'</p>	<p>משנה ו סריס חמה כהן שנשא לבת ישראל מאכילה בתרומה רבי יוסה ורבי שמעון אומרים אנדרוגינס כהן שנשא לבת ישראל מאכילה בתרומה רבי יהודה אומר טומטום שנקרע ונמצא זכר לא יחלץ מפני שהוא כסריס אנדרוגינס נושא אבל לא נשא רבי אליעזר אומר חיבין עליו סקילה כזכר³</p>
	<p>משנה יבמות פרק ט משנה א יש מתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן מתרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן מתרות לאלו ולאלו ואסורות לאלו ולאלו אלו מתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן כהן הדיוט שקדש את האלמנה ויש לו אח כהן גדול כשר שנשא כשרה ויש לו אח חלל ישראל שנשא ישראלית ויש לו אח ממזר ממזר שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל מתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן משנה ב אלו מתרות ליבמיהן ואסורות לבעליהם כהן גדול שקדש את האלמנה ויש לו אח כהן הדיוט כשר שנשא חללה ויש לו אח חלל ישראל שנשא ממזרת ויש לו אח ממזר ממזר שנשא ישראלית ויש לו אח ישראל מתרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן אסורות לאלו ולאלו כהן גדול שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול או כהן הדיוט כשר שנשא חללה</p>

³ תוספתא פי ה

<p>הלכה ג זזה וזה אינן זכאין בירושתה ר' לעזר אומ' הראשון זכ"י בירושתה</p> <p>הלכה ד</p>	<p>ויש לו אח כשר ישראל שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל ממזר שנשא ישראלית ויש לו אח ממזר אסורות לאלו ולאלו ושאר כל הנשים מתרות לבעליהן וליבמיהן משנה ג</p> <p>שניות מדברי סופרים שניה לבעל ולא שניה ליבם אסורה לבעל ומתרת ליבם שניה ליבם ולא שניה לבעל אסורה ליבם ומתרת לבעל שניה לזה ולזה אסורה לזה ולזה אין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בליות והולד כשר כופין אותו להוציא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין ויש להן כתבה משנה ד</p> <p>בת ישראל מארסת לכהן מעברת מכהן שומרת יבם לכהן וכן בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה בת ישראל מארסת ללוי מעברת מלוי שומרת יבם ללוי וכן בת לוי לישראל לא תאכל במעשר בת לוי מארסת לכהן מעברת מכהן שומרת יבם לכהן וכן בת כהן ללוי לא יאכלו לא בתרומה ולא במעשר משנה ה</p> <p>בת ישראל שנשאת לכהן תאכל בתרומה מת ולה ממנו בן תאכל בתרומה נשאת ללוי תאכל במעשר מת ולה ממנו בן תאכל במעשר נשאת לישראל לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר מת בנה מישראל תאכל במעשר מלוי תאכל בתרומה מת בנה מכהן לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר משנה ו</p> <p>בת כהן שנשאת לישראל לא תאכל בתרומה מת ולה ממנו בן לא תאכל בתרומה נשאת ללוי תאכל במעשר מת ולה ממנו בן תאכל במעשר נשאת לכהן תאכל בתרומה מת ולה ממנו בן תאכל בתרומה מת בנה מכהן לא תאכל בתרומה מלוי לא תאכל במעשר מת בנה מישראל חוזרת בבית אביה על זו נאמר ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל</p> <p>משנה יבמות פרק י</p> <p>משנה א</p> <p>האשה שהלך בעלה למדינת הים באו ואמרו לה מת בעליך ונשאת ואחר כך בא בעלה תצא מזה ומזה וצריכה גט מזה ומזה אין לה כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בליות על זה ועל זה אם נטלה מזה ומזה תחזיר והולד ממזר מזה ומזה לא זה וזה מטמין לה ולא זה וזה זכאים לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה היתה בת ישראל נפסלה מן הכהנה ובת לוי מן המעשר ובת כהן מן התרומה אין יורשין שלזה ויורשין שלזה יורשין כתבתה מתו אחים שלזה ואחין שלזה חולצין ולא מיבמין רבי יוסה אומר כתבתה על נכסי בעלה הראשון רבי אלעזר אומר הראשון זכי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה רבי שמעון אומר ביאתה וחלוצית מאחין שלראשון פוטרת צרתה ואין הולד ממזר ואם נשאת שלא ברשות מתרת לחזר לו משנה ב</p> <p>נשאת על פי בית דין תצא ופטורה מן הקרבן ושלא</p>
---	--

על פי בית דין תצא וחיבת בקרבן יפה כחן שלבית
דין שפטורה מן הקרבן הורוה בית דין להנשא והלכה
וקלקלה חיבת בקרבן שלא התירוה אלא להנשא

משנה ג

האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים

באו ואמרו לה מת בעליך ואחר כך מת בנך ונשאת
ואחר כך אמרו לה חלופ היו הדברים תצא והולד
הראשון והאחרון ממזר

אמרו לה מת בנך ואחר כך מת בעליך ונתיבמה
ואחר כך אמרו לה 'חלופ היו הדברים' תצא והולד
הראשון והאחרון ממזר

אמרו לה מת בעליך ונשאת ואחר כך אמרו לה קיים
היה ומת תצא והולד הראשון ממזר והאחרון אינו
ממזר

אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואחר כך בא בעלה
מתרת לחזור לו אף על פי שנתן לה האחרון גט לא
פסלה מן הכהנה זה מדרש דרש **רבי אלעזר בן**
מתיה ואשה גרושה מאישה לא מאיש שאינו אישה
משנה ד

מי שהלכה אשתו למדינת הים באו ואמרו לו מתה
אשתך ונשא את אחותה ואחר כך באת אשתו
מתרת לחזור לו הוא מתר בקרובות שניה והשניה

האשה שהלך בעלה למדינת הים באו ואמרו לה מת
בעליך והורוה בית דין להנשא הלכה ונשאת אלמנה
לכה גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט חייבת קרבן
על כל ביאה וביאה דברי **ר' ליעזר וחכמים** אומ' קרבן
אחד על הכל. מודים חכמים לר' ליעזר שאם ניסית
לחמשה בני אדם שחייבת קרבן על כל אחד ואחד **ר'**
שמעון או' אם עשו בית דין הוראתן בזדון האיש
באשה נשאת על פי עצמה בשוגגת איש באשה
הלכה ה

האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים באת
ואמרה מת בעלי נשאת על פי עצמה והלכה לה
למדינת הים באת ואמרה מת בעלי נשאת על פי
עצמה והלכה לה למדינת הים באת ואמרה מת בעלי
נשאת על פי עצמה והרי כולן משמשין ובאין תצא
מכולן ומותרת לראשון

ביאתה וחליצתה מאחיו של הראשון פוטרת
צרותיה¹⁵ מן השיני ומן השלישי אין פוטרת צרותיה
אם בא עליה שיני לשם אישות לאחר מיתת הראשון
ביאתה וחליצתה מאחיו של שני פוטרת צרותיה מן
השלישי ומן הרביעי אין פוטרת צרותיה
הלכה ו

האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים באו ואמרו
לה מת בנך ואחר כך מת בעליך ונתיבמה ואחר כך
אמרו לה חילוף היו דברים לא שהיתה ראויה
להתיבם אלא להנשא כל ולדות שילדה הרי אילו
ממזרים

אמרו לה מת בעליך ואחר כך מת בנך ונשאת ואחר
כך אמרו לה חילוף הדברים לא שהיתה ראויה
להנשא אלא להתיבם כל ולדות שילדה בחיי יבמה
הרי אילו ממזרים דברי **ר' מאיר** שאמ' משם **ר'**
עקיבא וחכמים או' אין ממזר ביבמה אמרו לה מת
בעליך ונשאת ואחר כך אמרו לה קיים היה ומת הרי
זו יוצא בגט כל ולדות שילדה בחיי בעלה הרי אילו
ממזרין לאחר מיתת בעלה כשרין

אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואחר כך אמרו לה
קיים היה ומת הרי זו יוצא בגט וחליצה כל ולדות
שילדה בחיי בעלה ממזרין לאחר מיתת בעלה כשרין
אמרו לה מת יבמיך ונשאת ואחר כך אמרו לה קיים
היה ומת לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתיבם
הרי זו יוצא בגט כל ולדות שילדה בחיי יבמה
ממזרין דברי **ר' מאיר** שאמ' משם **ר' עקיבא** וחכמים
אומ' אין ממזרין ביבמה

הלכה ז

מי שהלכה אשתו למדינת הים באו ואמרו לו מתה
אשתך ונשא את אחותה ואחר כך אמרו לו קיימת
היתה ומתה הרי זה יקיים והולד ראשון ממזר

¹⁵ ראה משנה פ', מא דברי ר' שמעון.

<p>והאחרון אינו ממזר</p> <p>ר' יוסה אומ' כל שפוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו וכל שאין פוסל על ידי אחרים אין פוסל על ידי עצמו</p> <p>אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה לה למדינת הים ואמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה לה למדינת הים ואמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה לה למדינת הים והרי כולן משמשות ובאות הראשונה אשתו פוטרת צרותיה והשאר כולן אינן נשיו ואם בא על השנייה לשם אישות לאחר מיתת הראשונה שנייה אשתו פוטרת צרתה והשאר כולן אינן נשיו</p> <p>הלכה ח</p> <p>אמרו לו בתך מתה תחלה ואחר כך מת אחיך עמד ויבם את צרתה ואחר כך אמרו לו חילוף היו הדברים לא שהיתה ראויה להתיבם אלא להנשא כל ולדות שילדה הרי אילו ממזרים אמרו לו מת תחלה ואחר כך מתה בתך הלכה צרתה ונשאת לאחר ואחר כך אמרו לו חילוף היו הדברים לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתיבם כל ולדות שילדה בחיי יבמה הרי אילו ממזרין דברי ר' מאיר שאמ' משם ר' עקיבא וחכמים אומ' אין ממזרין ביבמה</p> <p>הלכה ט</p> <p>חרש שנחלץ וחרשת שחלצה והחולצת מן השוטה וכן שוטה שחלצה וחולצת מן הקטן (וכן שוטה שחלצה) תצא (היא) ושלשה עשר דבר בה דברי ר' מאיר שאמ' משם ר' עקיבא וחכמים אומ' אין ממזרין ביבמה</p> <p>הלכה י</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתיבמת שביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול ר' שמעון אומ' או חולצת או מתיבמת שאם ביאתו ביאה תתיבם שהיא אשתו של ראשון אין ביאתו ביאה תתיבם שהיא אשתו של שיני בן</p>	<p>מתרת בקרוביו ואם מתה הראשונה מתר בשניה אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה ואחר כך אמרו לו קימת הית ומתה הולד הראשון ממזר והאחרון אינו ממזר</p> <p>רבי יוסה אומר כל שהוא פוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו ושאינו פוסל על ידי אחרים אינו פוסל על ידי עצמו</p> <p>משנה ה</p> <p>אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה מאביה מתה ונשא את אחותה מאמה מתה ונשא את אחותה מאביה מתה ונשא את אחותה מאמה [ונמצאו כלן קימות] מתר בראשונה ובשלישית ובחמישית ופוטרות צרותיהם ואסור בשניה וברביעית ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה מתר בשניה וברביעית ופוטרות צרותיהם ואסור בשלישית ובחמישית ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה</p> <p>משנה ו</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד הוא פוסל על ידי אחין ואחין פוסלין על אלא שהוא פוסל תחלה והאחין פוסלין תחלה וסוף באו עליה אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חלצו פסלו על ידי</p> <p>כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ופסל על ידי אחים באו עליה אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חלצו פסלו על ידי</p> <p>משנה ז</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ואחר כך בא אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד עליה פסל על ידי רבי שמעון אומר לא פסל</p> <p>משנה ח</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ואחר כך בא על צרתה פסל על ידי עצמו ורבי שמעון אומר לא פסל⁴</p> <p>תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתיבמת נשא אשה ומת הרי זו פטורה</p>
---	--

⁴ תוספתא פ"א היא

<p>תשע שנים ויום אחד (שבא על יבמתו) פוסל על ידי אחין בדבר אחד והאחין פוסלין על ידיו בארבעה דברים הוא פוסל על ידי אחין בביאה והאחין פוסלין על ידיו בביאה בגט במאמר ובחליצה וכשם שהוא אין פוסל על ידי אחין במאמר בגט ובחליצה כך האחין לא יפסלו זה על ידי זה (בביאה ובגט) [בגט] ובמאמר ובחליצה כיצד שני אחין בני תשע שנים ויום אחד בא זה ועשה מאמר ובא זה ועשה מאמר בא זה ונתן גט ובא זה ונתן גט בא זה וחלץ ובא זה וחלץ לא עשה ולא כלום ר' מאיר או' חולצת מן הקטן נפסלה מזה ומזה בא זה ובעל בא זה ובעל נפסלה משניהם ר' שמעון או' הראשון יקיים והשיני יוציא אם ביאת הראשון ביאה אין ביאת השני ביאה שאין ביאה אחר ביאה אין ביאת הראשון ביאה אין ביאת השני ביאה הלכה יא</p> <p>בן תשע ויום אחד שבא על יבמתו וחזר ובא על צרתה פוסל על ידי עצמו ר' שמעון אומ' לא פסל¹⁶ שאם ביאתו על הראשונה ביאה אין ביאתו על השניה ביאה שאין ביאה אחר ביאה אין ביאתו על הראשונה ביאה אין ביאתו על השנייה ביאה במי דברים אמורים בביאת בן תשע שנים ויום אחד אבל חרש שוטה וקטן שבעלו קנו ופטרו את הצרות שוטה וקטן שנשאו נשים ומתו נשיהם פטורות מן החליצה זה הכלל כל ביאה שצריכה דעת אינה ביאה שאין צריכה דעת הרי זו ביאה</p> <p style="text-align: center;">תוספתא יבמות פרק יב</p> <p>הלכה א</p> <p>ר' יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפוחת אביו שנ' ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא ולהלן הוא אומ' לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו ואו' ולו תהיה לאשה וגו'</p> <p>הלכה ב</p> <p>הגיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצין ולא מייבמין היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן שלא בקדושה לא חולצין ולא מייבמין ואין חייבין משום אשת אח היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה או חולצין או מייבמין אבל חייבין משום אשת אח היתה הורתה ולידתה בקדושה הרי היא כישראל לכל דבר</p> <p style="text-align: right;">הלכה ג</p>	<p style="text-align: right;">משנה ט</p> <p>בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומשהגדיל נשא אשה אחרת [ומת] אם לא ידע את הראשונה משהגדיל השניה או חולצת או מתיבמת הראשונה חולצת ולא מתיבמת רבי שמעון אומר מיבם לאיזו שירצה וחולץ לשניה אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד ואחד שהוא בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות</p> <p style="text-align: right;">משנה יבמות פרק יא</p> <p>משנה א</p> <p>נושאת על האנוסה ועל המפתה האנוסה והמפתה על הנשואה חייב נושא הוא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו אנוסת בנו ומפתת בנו</p> <p style="text-align: right;">רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפתת אביו</p> <p style="text-align: right;">משנה ב</p> <p>גיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצים ולא מייבמין אפלו הורתו שלראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה והשני הורתו ולדתו בקדושה וכן השפחה שנשחתרו בניה עמה</p> <p style="text-align: right;">משנה ג</p>
--	---

¹⁶ משנה פי מח

חמש נשים שנתערבו ולדותיהן הגדילו התערבות ונשאו נשים ומתו ארבעה חולצים לאחת ואחד מיבם הוא ושלושה חולצים לאחת ואחד מיבם נמצאו ארבע חליצות ויבום לכל אחת ואחת

משנה ד
האשה שנתערב ולדה בולד כלתה הגדילו התערבות ונשאו נשים ומתו בני הכלה חולצין ולא מיבמין שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו ובני הזקנה או חולצין או מיבמין שהוא ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו מתו כשרין התערבות לבני הזקנה חולצין ולא מיבמין שספק אשת אחיו ואשת אחי אביו ובני הכלה אחד חולץ ואחד מיבם

חמש נשים שנתערבו ולדותיהן מקצתן אחין ומקצתן אינן אחין האחין חולצין שאין מיבמין מקצתן כהנים ומקצתן אינן כהנים הכהנים חולצין ושאין כהנים מיבמין מקצתן אחין ומקצתן כהנים חולצין ולא מיבמין. ספק שהיא אמו, ספק שהיא בתו, ספק שהיא אחותו, חולצין ולא מיבמין זה הכלל כל הספיקות ביבמה חולצין ולא מיבמין

הלכה ד
כיצד חולץ אדם לאמו מספק אמו ואשה אחרת להן שני זכרים וחזרו וילדו שני זכרים במחוח עמדו שנים הראשונים זה לקח אמו של זה וזה לקח אמו של זה ומתו בלא ולד זה חולץ לשתייהן וזה חולץ לשתייהן נמצא זה חולץ לאמו מספק כיצד אדם חולץ לאחותו מספק אמו ואשה אחרת ולהן שתי נקבות חזרו וילדו שתי נקבות במחוח וניסו לשני אחין מאב אבל לא מאם ומתו בלא ולד זה חולץ לשתייהן וזה חולץ לשתייהן נמצא אדם חולץ לאחותו מספק

הלכה ה
כיצד חולץ אדם לבתו מספק אשתו ואשה אחרת ילדו שתי נקבות במחוח וניסו לשני אחין מאב אבל לא מאם ומתו בלא ולד חולץ לשתייהן נמצא אדם זה חולץ לבתו מספק

הלכה ו
כהנת שנתערבו ולדיה בולד שפחתה אין אוכלין במורם מקדשי קדשים שאין עבדי כהנים אוכלין מהן אבל אוכלין במורם מקדשים קלים שעבדי כהנים אוכלין מהן שניהן יוצאין לגורן ונוטלין חלק אחד שאין נותנין לעבד אלא אם כן היה רבו עמו **ר' יוסה** אומ' יכול לומר לו אם ברשות רבי אני תן לי ברשות רבי ואם לאו תן לי ברשות עצמי **הגדילו התערבות ושחררו זה את זה** אינן אוכלין במורם מקדשים קלים שאין הזרים אוכלין מהן **ר' יהודה** או' מוכר הוא את התרומה ולוקח בדמיה חולין שכל שאינו אוכל קדשי אחרים אינו אוכל קדשי עצמו

הלכה ז
מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים וניסית וילדה ואין ידוע אם בחזקת הראשון הוא הרי הוא בנו של ראשון ואם בחזקת השני הוא הרי הוא בנו של שני ספק בן תשעה לראשון ובן שבעה לאחרון הכה את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר וקלל את זה פטור¹⁷ הכה שניהם כאחד וקלל שניהם כאחד חייב **ר' יהודה** או' המכה את אביו ואת אחר כאחת חייב המקלל את אביו ואת אחר כאחת חייב

משנה ה
כהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה הרי אלו אוכלין בתרומה וחולקים חלק אחד על הגרן אינן מטמין למתים ואינן נושאים נשים בין כשרות בין פסולות

הגדילו התערבות ושחררו זה את זה נושאים נשים וראויות לכהנה ואינן מטמין למתים ואם נטמו אין סופגין את הארבעים אין אוכלין בתרומה ואם אכלו אינן משלמין קרן וחמש ואין חולקין על הגרן ומוכרין את התרומה והדמין שלהן ואין חולקים בקדשי המקדש ואין נותנין להם קדשים ואין מוציאים את שלהם מידיהם ופטורים מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקיבה ובכורן יהי רועה עד שישתאב ונותנין להם חמרי ישראל וחמרי כהנים

משנה ו
מי שלא שהת אחר בעלה שלשה חדשים ונשאת וילדה ואין ידוע אם בן תשעה לראשון ואם בן שבעה לאחרון

¹⁷ משנה פ"א מז

<p>היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני הן חולצין ולא מיבמין וכן הוא להן חולץ ולא מיבם היו לו אחים מן הראשון ואחין מן השני שלא מאותה האם הוא להן חולץ ומיבם והן לו אילו חולצין ואילו מיבמין הלכה ח</p> <p>האשה שיצא עליה שם רע ולדות כשרין מפני שהן בחזקת הבעל</p> <p>ר' יהודה או' שניהם ממשמר אחד שניהן מבית אב אחד נוטלין חלק אחד</p> <p>הלכה ט</p> <p>מצות חליצה בשלשה ובלבד שיהו יודעין לקרות ר' יהודה אומ' בחמשה אמ' ר' לעזר בי ר' שמעון מעשה וחליצה לפני ר' ישמעאל ביחיד בלילה</p> <p>הלכה י</p> <p>חליצה בסנדל שנפחת ומקביל את רוב הרגל במנעל שנפרס וחופה את רוב הרגל בסנדל של שעם בסנדל של סיב ובמוק ובקב של קטע בסמיכות הרגלים באנפליא של עור והחולצת מן הגדול בין עומד בין יושב בין מוטה והחולצת מן הסומא חליצתה כשירה בסנדל שנפחת ואין מקבל את רוב הרגל במנעל שנפרס ואין חופה את רוב הרגל בסמיכות הידים באנפוליא של בגד והחולצת מן הקטן חליצתה פסולה</p> <p>הלכה יא</p> <p>אמ' ר' יהודה אילו ראה ר' ליעזר בסנדל של עץ של עכשיו היה אומ' עליו הרי הוא כסנדל לכל דבר אמ' ר' שמעון מצאתי זקן אחד מנציבין נמתי לו בקי היה לך ר' יהודה בן בתירא אמ' לי הין ועל שלחני היה תדיר אמרתי לו ראיתו כשהוא חולץ מימך נם לי הן נמתי לו במה ראיתו במנעל או בסנדל נם לי וכי חולצין במנעל אמרתי לו אם כן מה ראה ר' מאיר לומר שחולצין במנעל ר' יעקב אומ' משמו מודה היה ר' מאיר שאין חולצין במנעל</p> <p>הלכה יב</p> <p>קטנה שחליצה תחלוץ משתגדיל אם לא חליצה חליצתה פסולה דברי ר' ליעזר וחכמים אומ' אם לא חליצה חליצתה כשירה נשמטה לו רצועות מנעל</p>	<p>היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני חולצין ולא מיבמין וכן הוא להם חולץ ולא מיבם היו לו אחים מן הראשון ואחין מן השני שלא מאותה האם הוא חולץ ומיבם והן חולצין ומיבמין</p> <p>משנה ז</p> <p>היה אחד ישראל ואחד כהן נשא אשה וראויה לכהן אינו מטמא למתים ואם נטמא אינו סופג את הארבעים ואינו אוכל בתרומה ואם אכל אינו משלם קרן וחמש ואינו חולק על הגרן ומוכר את התרומה והדמין שלו ואינו חולק בקדשי המקדש ואין נותנין לו קדשים ואין מוציאין את שלו מידו ופטור מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקיבה ובכורו יהי רועה עד שיסתאב ונותנין לו חמרי ישראל וחמרי כהנים</p> <p>היו שניהם כהנים הוא אונן עליהם והן אוננין עליו הוא אינו מטמא להם והן אינן מטמין לו הוא לא יורש אותם אבל הן יורשין אותו</p> <p>ופטור על מכתו ועל קללתו שלזה ושלזה⁵ ועולה במשמרו שלזה ושלזה ואינו חולק ואם היו שניהם במשמר אחד נוטל חלק אחד</p> <p>משנה יבמות פרק יב</p> <p>משנה א</p> <p>מצות חליצה בשלשה דינים אפלו שלשתן הדיוטות חליצה במנעל חליצתה כשרה באנפליא חליצתה פסולה בסנדל שיש לו עקב כשר ושאין לו עקב פסול מן הארכבה ולמטן חליצתה כשרה מן הארכבה ולמעלן חליצתה פסולה</p> <p>משנה ב</p> <p>חליצה בסנדל שאינו שלו או בסנדל שלעץ או בשלשמאל בימין חליצתה כשרה חליצה בגדול שהוא יכול להלך בו (כשר) או בקטון שהוא חופה את רוב רגלו חליצתה כשרה חליצה בלילה חליצתה כשרה ורבי אליעזר פוסל ובשמאל חליצתה פסולה רבי אליעזר מכשיר</p>
---	--

⁵ תוספתא פ"א ה"ז

<p>וסנדל או שנשמט רוב הרגל חליצתה פסולה אם רצה לחזור יחזור</p> <p>חלצה ולא רקקה ולא קראת חליצתה כשירה אם רצה לחזור בו יחזור רקקה ולא קראת ולא חלצה חליצתה פסולה קראתה אבל לא רקקה ולא חלצה לא עשה כלום ויכול לחזור</p> <p>הלכה יג</p> <p>חליצה מוטעית כשירה חלץ לה הוא מתכוין והיא אינה מתכוונת היא מתכוונת והוא אין מתכוין חליצתה פסולה חליצה מעושית בבית דין של ישראל כשירה בבית דין של גוים פסולה בגוים חובטין אותו ואומ' לו עשה מה שר' פלני אומ' לך</p> <p>הלכה יד</p> <p>חולצין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה ממאנין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה האשה שאמרה חלצתי תביא ראיה לדבריה מאנתי תביא ראיה לדבריה</p> <p>הלכה טו</p> <p>בראשונה היו כותבין שטרי חליצה קרבת לקדמנא ושרת סיניה מרגליה דימינא ורקת קדמנא רוק דמיתחזי ואמרת ככה יעשה וגו' ר' שמעון אומ' משם ר' עקיבא חליצה מעכבת ואין רקיקה מעכבת ר' שמעון בן לעזר אומ' הואיל ולא רצה להקים לאחיו שם בישראל יבוא ויטול לו השם תחת השם ונקרא שמו בישראל וגו'</p> <p>מצוה בדיינין לא מצוה בתלמ' ר' יהודה אומ' מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל אמ' ר' יהודה מעשה והיינו יושבין לפני ר' טרפון ואמ' לנו ענו כולכם חלוץ הנעל חלוץ הנעל</p> <p>תוספתא יבמות פרק יג</p> <p>הלכה א</p>	<p>משנה ג</p> <p>חלצה ורקקה אבל לא קראת חליצתה כשרה קראת ורקקה אבל לא חלצה חליצתה פסולה</p> <p>חלצה וקראתה אבל לא רקקה רבי אליעזר אומר חליצתה פסולה ורבי עקיבא [אומר] חליצתה כשרה אמר רבי אליעזר ככה יעשה דבר שהוא מעשה מעכב אמר לו רבי עקיבא משם ראיה ככה יעשה לאיש דבר שהוא מעשה באיש</p> <p>משנה ד</p> <p>החרש שנחלץ והחרשת שחלצה והחולצת לקטון חליצתה פסולה קטנה שחלצה תחלץ משתגדיל ואם לא חלצה חליצתה פסולה</p> <p>משנה ה</p> <p>חלצה בשנים או בשלשה נמצא אחד מהם קרוב או פסול חליצתה פסולה רבי שמעון ורבי יוחנן הסנדלר מכשירין מעשה שחלצה בינו לבניה בבית האסורין בא מעשה לפני רבי עקיבא והכשיר</p> <p>משנה ו</p> <p>מצות חליצה בא הוא ויבמתו לפני בית דין והן נותנין לו עצה את ההוגן לו שנאמר (דברים כהח) וקראו לו זקני עירו ודברו אליו והיא אומרת (דברים כהז) מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי והוא אומר (דברים כהח) לא חפצתי לקחתה בלשון הקדש והיו אומרי (דברים כהט) ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו רק שהוא נראה לדינין (דברים כהט) וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו ועד כאן היו מקריאים וכשהקרא רבי ארקנוס תחת האלה בכפר אכוס וגמר את כל הפרשה החזקו להיות מקריאים כל הפרשה</p> <p>ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל מצוה בדיינין ולא מצוה בתלמידים רבי יהודה אומר מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל</p>
--	--

בראשונה היו כותבין שטרי מיאונין לא שפיא ליה ולא רעיא ליה ולית היא צביא להתנסבא ליה

בית הלל או' בבית דין ושלא בבית דין ובלבד שיהו שלשה ר' יוסה בי ר' יהודה ור' לעזר בי ר' שמעון אומ' אפי' בפני שנים

כיצד מצות מיאון אמרה אי איפשי בפלוני בעלי אי איפשי בקדושין שקדשתני אמא או אחי אפי' היא יושבת באפריון והלכה אצל מי שנתקדשה לו ואמרה לפניו אי איפשי בפלוני בעלי זה אין מיאון גדול מזה ר' יהודה אומ' אפי' נכנסה ליטול חפץ מחנוני ואמרה בפניו אי איפשי בפלוני בעלי זה אין מיאון גדול מזה יתר על כן אמ' ר' יהודה אפי' אורחין מסובין ואמרה בפניהם אי איפשי בפלוני בעלי אין מיאון גדול מזה הלכה ב

קטנה שקדשה את עצמה ושהשיאה את עצמה בחיי אביה אין קידושיה קדושין ואין נישואיה נישואין הלכה ג

הממאנת באיש אין לה כתובה נתן לה גט יש לה כתובה

ר' ליעזר או' אין מעשה קטנה כלום אין זכיי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה אין יורשה ואין מיטמא לה ואינה כאשתו לכל דבר אלא שיוציא הימנו במיאון ר' יהושע אומ' זכיי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה ויורשה ומיטמא לה והרי היא כאשתו לכל דבר ובלבד שתצא הימנו במיאון הלכה ד

אמ' ר' ישמעאל חיזרתי על כל מדת חכמים ולא מצאתי אדם שמדתו שוה בקטנות חוץ מר' ליעזר ורואה אני את דברי ר' ליעזר מדברי ר' יהושע שר' ליעזר השוה את מדתו ור' יהושע חלק

הלכה ה

הממאנת באיש והחזירה אליו ומת או חולצת או מתיבמת גרשה והחזירה לו ומת או חולצת או מתיבמת¹⁸ ר' ליעזר אומ' חולצת ולא מתיבמת מפני שנאסרה עליו שעה אחת מודים חכמים לר' ליעזר בקטנה שהשיאה אביה וגרשה והחזירה אליו ומת שחולצת ולא מתיבמת

משנה יבמות פרק יג

משנה א

בית שמי אומרים אין ממאנין אלא ארוסות ובית הלל אומרים ארוסות ונשואות בית שמי אומרים בבעל ובית הלל אומרים בבעל וביבם בית שמי אומרים בפניו ובית הלל אומרים בפניו ושלא בפניו בית שמי אומרים בבית דין ובית הלל אומרים בבית דין ושלא בבית דין אמרו בית הלל לבית שמי ממאנת והיא קטנה אפלו ארבעה וחמשה פעמים אמרו להן בית שמי אין בנות ישראל הפקר אלא ממאנת וממתנת עד שתגדיל ותמאן ותנשא

משנה ב

אי זו היא קטנה שצריכה למאן כל שהשיאותה אמה או אחיה לדעתה השיאותה שלא לדעתה אינה צריכה למאן רבי חנניה בן אנטיגנס אומר כל תינוקת שאינה יכולה לשמור את קדושיה אינה צריכה למאן רבי אליעזר אומר אין מעשה קטנה⁶ אלא כמפתה בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה ובת כהן לישראל תאכל בתרומה

משנה ג

רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש כאלו היא אשתו וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה אשתו

⁶ בדפוסים כלום

¹⁸ עיין משנה פיג מו

<p>הואיל ונאסר⁷ עליו שעה אחת מפני שגירושיה גירושין גמורין ואין חזרתה חזרה גמורה במה דברים אמורים בזמן שגירשה קטנה והחזירה קטנה אבל גירשה קטנה והחזירה גדולה או גרשה קטנה והחזירה קטנה וגדלה תחתיו ומת או חולצת או מתיבמת ר' ליעזר אומ' חולצת ולא מתיבמת מפני שנאסרה עליו שעה אחת</p> <p>זה הכלל גט אחר מיאון אסורה לחזור לו מיאון אחר גט מותרת לחזור לו רבן שמעון בן גמליאל ור' ישמעאל בי ר' יוחנן בן ברוקא ור' יהושע בן קרחא אומ' בין כך ובין כך הואיל ויצאת המינה בגט אסורה לחזור לו מעשה באחת שנשאת יתומה וגירשה והחזירה אליו ומיאנה בו ונשאת לאחר ומת ובאו ושאלו את ר' יהודה בן בבא מהו שתחזור לראשון ואמ' להן בין כך ובין כך הואיל ויצאת המינה בגט אסורה לחזור לו</p> <p>הלכה ו רבן שמעון בן גמליאל¹⁹ אומ' אם מיאנה מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותחלוץ ותצא הלזו משם אחות אשה שני אחין נשואין</p> <p>שתי יתומות קטנה וחרשת מת בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה ואם בא עליה יוצאה בגט והותרה</p>	<p>משנה ד הממאנת באיש הוא מטר בקרובותיה והיא מתרת בקרוביו ולא פסלה מן הכהנה נתן לה גט הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהנה נתן לה גט והחזירה מאנה בו ונשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה מתרת לחזור לו מאנה בו והחזירה נתן לה גט ונשאת לאחר נתארמלה או נתגרשה אסורה לחזור לו</p> <p>זה הכלל גט אחר מאון אסורה לחזור לו מאון אחר גט מתרת לחזור לו</p> <p>משנה ה הממאנת באיש ונשאת לאחר וגרשה לאחר ומאנה בו לאחר וגרשה לאחר ומאנה בו כל שיצאת ממנו בגט אסורה לחזור לו במאון מתרת לחזור לו</p> <p>משנה ו המגרש את האשה והחזירה מתרת ליבם רבי אלעזר אוסר⁷ וכן המגרש את היתומה והחזירה מתרת ליבם רבי אלעזר אוסר קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב החזירה אסורה ליבם</p> <p>משנה ז שני אחים נשואים שתי אחיות יתומות קטנות מת בעלה שלאחת מהן תצא משם אחות אשה וכן שתי חרשות גדולה וקטנה מת בעלה שלקטנה תצא משם אחות אשה מת בעלה שלגדולה רבי אליעזר אומר מלמדין את הקטנה שתמאן בו</p> <p>רבן גמליאל אומר אם מאנה מאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותצא הלז משם אחות אשה רבי יהושע אומר אי לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה</p> <p>משנה ח מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנות ומת ביאתה או חליצתה שלאחת מהן פוטרת צרתה וכן שתי חרשות קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהם פוטרת צרתה</p>
---	--

⁷ עיין תוספתא פי"ג ה"ה
¹⁹ בכ"ע רבן גמלי'

<p style="text-align: center;">הלכה ז</p> <p>מי שהיה נסוי שתי יתומות קטנות ומת בא יבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה נאסרו שתיהן עליו</p> <p>וכן שתי חרשות קטנה וחרשת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על חרשת או שבא אחיו על חרשת נאסרו שתיהן עליו חרשת יוצאה בגט וחליצה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ</p> <p>פקחת וחרשת בא יבם על פקחת וחזר ובא על חרשת או שבא אחיו על חרשת נאסרו שתיהן עליו חרשת יוצאה בגט פקחת יוצאה בגט וחליצה</p> <p>גדולה וקטנה בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה נאסרו שתיהן עליו קטנה יוצאה בגט גדולה יוצאה בגט וחליצה</p> <p>ר' ליעזר אומ' בכולן מלמדין את הקטנה שתמאן בו²⁰</p> <p>יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שאמ' בעלתי ובין שאמ' לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה אחר שלשים יום מבקשים הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והוא אומ' לא בעלתי הרי זו יוצאה בגט [הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אף על פי שחזר ואמר לא בעלתי הרי זו יוצאה בגט]</p> <p>ר' יהודה או' נדרה שלא תתיבם אפי' בחיי בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה</p> <p>כיצד מוציא ברמיזה רומז ונותן לה גיטה פקחת לפקח ולו אח פקח פקחת לחרש ולו אח פקח או חולץ או מיבם פקחת לפקח ולו אח חרש כונס ואינו מוציא לעולם פקחת לחרש ולו אח חרש חרשת לפקח ולו אח פקח חרשת לפקח ולו אח חרש חרשת לחרש ולו אח פקח חרשת לחרש ולו אח חרש כונס ואם רצה להוציא יוציא אם רצה לקיים יקיים</p>	<p>פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת את החרשת ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת גדולה וקטנה ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה ואין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה</p> <p>משנה ט</p> <p>מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנות ומת בא היבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא פסל את הראשונה</p> <p>וכן שתי חרשות קטנה וחרשת בא היבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הקטנה בא היבם על החרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת</p> <p>משנה י</p> <p>פקחת וחרשת בא יבם על הפקחת וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הפקחת בא היבם על החרשת וחזר ובא על הפקחת או שבא אחיו על הפקחת פסל את החרשת</p> <p>משנה יא</p> <p>גדולה וקטנה בא היבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה</p> <p>רבי אלעזר אומר מלמדין את הקטנה שתמאן בו</p> <p>משנה יב</p> <p>יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה בא על יבמה גדולה תגדילנו</p> <p>יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי</p> <p>כופין אותו שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשים ממנו שיחלוץ לה ובזמן שהוא מודה אפלו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה</p> <p>משנה יג</p> <p>הנודרת הניה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ לה אחר מיתת בעלה מבקשים ממנו שיחלוץ לה אם נתכונה לכן אפלו בחיי בעלה מבקשים ממנו שיחלוץ לה</p> <p>משנה יבמות פרק יד</p> <p>משנה א</p> <p>חרש שנשא פקחת ופקח שנשא חרשת אם רצה יוציא ואם רצה יקים</p> <p>כשם שהוא כונס ברמיזה כך הוא מוציא ברמיזה אבל פקח שנשא פקחת ונתחרשה אם רצה יוציא ואם רצה יקים נשתטטה לא יוציא נתחרש הוא או נשתטטה אינו מוציא עולמית</p> <p>אמר רבי יוחנן בן נורי וכי מפני מה האשה שנתחרשה יוציא והאיש שנתחרש אינו מוציא אמרו לו לא דומה האיש המגרש לאשה המתגרשת</p>
--	---

²⁰ ראה משנה יג ז

<p style="text-align: center;">הלכה ח</p> <p>שני אחין חרשין נשואין שתי אחיות פקחות או שתי אחיות חרשות או שתי אחיות אחת פקחת ואחת חרשת וכן שתי אחיות חרשות נשואות לשני אחין פקחין או לשני אחין חרשין או לשני אחין אחד פקח ואחד חרש</p> <p>וכן שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין שתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת חרשת לפקח ופקחת לחרש אין כאן לא חליצה ולא יבום אלא אשתו עמו לזו תצא משם אחות אשה אם היו נכריות יכניסו אם רצה להוציא יוציא אם רצה לקיים יקיים</p>	<p>שהאשה יוצא ברצונה ושלא ברצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו</p> <p>משנה ב</p> <p>העיד רבי יוחנן בן גדגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצא בגט אמרו לו אף זו כיוצא בה</p> <p>משנה ג</p> <p>שני אחים חרשים נשואים לשתי אחיות חרשות או לשתי אחיות פקחות או לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת וכן שתי אחיות חרשות נשואות לשני אחים פקחים או לשני אחים חרשים או לשני אחים אחד חרש ואחד פקח הרי אלו פטורות מן החליצה ומן היבום ואם היו נכריות יכניסו ואם רצו להוציא יוציאו</p> <p>משנה ד</p> <p>שני אחים אחד חרש ואחד פקח נשואים לשתי אחיות פקחות מת חרש בעל הפקחת מה יעשה פקח בעל הפקחת תצא משם אחות אשה מת פקח בעל הפקחת מה יעשה חרש בעל הפקחת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם</p> <p>משנה ה</p> <p>שני אחין פקחין נשואין לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת מת פקח בעל החרשת מה יעשה פקח בעל הפקחת תצא משם אחות אשה מת פקח בעל הפקחת מה יעשה פקח בעל החרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה</p> <p>משנה ו</p> <p>שני אחים אחד חרש ואחד פקח נשואין לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת מת חרש מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל הפקחת מה יעשה חרש בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם</p> <p>משנה ז</p> <p>שני אחים אחד חרש ואחד פקח נשואין לשתי אחיות נכריות פקחות מת חרש בעל הפקחת מה יעשה פקח בעל הפקחת או חולץ או מיבם מת פקח בעל הפקחת מה יעשה חרש בעל הפקחת כונס ואינו מוציא לעולם</p> <p>משנה ח</p> <p>שני אחים פקחים נשואין לשתי אחיות נכריות אחת חרשת ואחת פקחת מת פקח בעל החרשת מה יעשה פקח בעל הפקחת כונס אם רוצה להוציא יוציא מת פקח בעל הפקחת מה יעשה פקח בעל חרשת או חולץ או מיבם</p> <p>משנה ט</p> <p>שני אחים אחד חרש ואחד פקח נשואין לשתי נכריות אחת חרשת ואחת פקחת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא לעולם</p> <p>משנה יבמות פרק טו</p> <p>משנה א</p> <p>האשה שהלכה היא ובעלה במדינת הים שלום בינו לבינה ושלום בעולם באת ואמרה 'מת בעלי' תנשא 'מת בעלי' תתיבם שלום בינו לבינה ומלחמה בעולם קטטה בינו לבינה ושלום בעולם באת ואמרה 'מת</p>
--	---

בעלי' אינה נאמנת **רבי יהודה** אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באת בוכה ובגדיה קרועים אמרו לו אחת זו ואחת זו תנשא

משנה ב

בית הלל אומרים לא שמענו אלא בבאה מן הקציר בלבד אמרו להם **בית שמי** אחד הבאה מן הקציר ואחד הבאה מן הזיתים ואחד הבאה ממדינת הים לא דברו בקציר אלא בהווה חזרו **בית הלל** להורות

כבית שמי

משנה ג

בית שמי אומרים תנשא ותטל כתבה **ובית הלל** אומרים תנשא ולא תטל כתבה אמרו להם **בית שמי** התרתם את הערוה החמורה ולא תתירו את הממון הקל אמרו להם **בית הלל** מצינו שאין האחין נכנסין לנחלה על פיה אמרו להם **בית שמי** והלא מספר כתבתה נלמד שהוא כותב לה שאם תנשאי לאחר תטלי מה שכתוב לך חזרו **בית הלל** להורות כדברי

בית שמי

משנה ד

הכל נאמנים להעידה חוץ מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה מה בין גט למיתה אלא שהכתב מוכיח עד אומר מת ונשאת ובא אחר ואמר לא מת הרי זו לא תצא עד אומר מת ושנים אומרים לא מת אף על פי שנשאת תצא שנים אומרים מת ועד אומר לא מת אף על פי שלא נשאת תנשא

משנה ה

אחת אומרת 'מת' ואחת אומרת 'לא מת' זו שאמרה 'מת' תנשא ותטל כתבה וזו שאמרה 'לא מת' לא תנשא ולא תטל כתבה אחת אומרת 'מת' ואחת אומרת 'נהרג' **רבי מאיר** אומר הואיל והן מכחישות זו את זו הרי אלו לא תנשאו **רבי יהודה** ו**רבי שמעון** אומרים הואיל וזו וזו מודות שאינו קים הרי אלו ינשאו

עד אומר מת ועד אומר לא מת אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תנשא

משנה ו

האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים באת ואמרה מת בעלי תנשא ותטל כתבה וצרתה אסורה⁸ היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה דברי **רבי**

תוספתא יבמות פרק יד

הלכה א

האשה שאמרה גרשני בעלי חלץ לי יבמי נתיבמתי ליבמי ומת הרי זו אין נאמנת כל אילו שאין נאמנות להעידה אף היא אין נאמנת להעידן עד אומ' מת ועד אומ' לא מת אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תנשא **ר' מנחם בי ר' יוסה** אומ' עד אומ' מת (ועד אומ' לא מת) ונשאת ובא אחר ואמ' לא מת הרי זו לא תצא אבל כתחלה

עד אומ' מת ועד אומ' לא מת אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת שאע"פ שנשאת תצא אחת אומרת מת ושתיים אומרות לא מת הרי שתי נשים כאיש אחד **ר' נחמיה** אומ' כל מקום שהכשירו חכמים עדות האשה כאיש אחד הכל הולכין אחר הדיעות שתי נשים לאשה אחת כשני עדים לאיש אחד שנים אומ' מת ומאה אומ' לא מת הרי מאה כשני עדים

⁸ תוספתא פי"ד ה"ג

טרפון רבי עקיבה אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עברה עד שתהא אסורה להנשא ואסורה מלאכל בתרומה משנה ז
אמרה 'מת בעלי' ואחר כך 'מת חמי' תנשא ותטל כתבה וחמותה אסורה היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה דברי **רבי טרפון רבי עקיבה** אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עברה עד שתהא אסורה להנשא ואסורה מלאכל בתרומה

קדש אחת מחמש נשים ואין ידוע לאי זו קדש כל אחת ואחת אומרת אותי קדש נותן גט לכל אחת ואחת וכתבה ביניהן ומסתלק דברי **רבי טרפון רבי עקיבה** אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עברה עד שיתן גט וכתבה לכל אחת ואחת

גזל אחד מחמשה ואי ידוע לאי זו גזל כל אחד ואחד אומר אותי גזל מניח את הגזלה ביניהן ומסתלק דברי **רבי טרפון רבי עקיבה** אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עברה עד שישלם הגזלה לכל אחד ואחד

משנה ח
האשה שהלכה היא ובעלה ובנה למדינת הים באת ואמרה מת בעלי ואחר כך מת בני נאמנת בני ואחר כך מת בעלי אינה נאמנת חוששים לדבריה חולצת ולא מתיבמת
משנה ט
נתן לי בן במדינת הים אמרה מת בני ואחר כך מת בעלי נאמנת בעלי ואחר כך מת בני אינה נאמנת חוששין לדבריה חולצת ולא מתיבמת
משנה י
נתן לי יבם במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי יבמי ואחר כך בעלי נאמנת הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים אמרה 'מת בעלי' ואחר כך מת יבמי יבמי ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה אחותי שתכנס לביתה ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם אשתו ולא מתה אשתי שישא את אחותה
משנה יבמות פרק טז
משנה א
האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים באו ואמרו

הלכה ב

קדש אחת מחמש נשים ואין ידוע אי זו קידש וכל אחת ואחת אומרת אותי קידש לקח מקח מחמשה ואין ידוע מאי זה מהן לקח וכל אחד ואחד אומ' ממני לקח אמ' **ר' שמעון בן לעזר** לא נחלק **ר' טרפון ור' עקיבא** על שקידש אחת מחמש נשים ואין ידוע אי זו קידש שמניח דמי כתובה ביניהן ומסתלק על מה נחלקו על שבעל ולא נחלקו על שלקח מקח מחמשה ואין ידוע מאי זה מהן לקח שמניח דמי מקח ביניהן ומסתלק על מה נחלקו על שגזל מודה **ר' טרפון** באומ' לשנים גזלתי את אחד מכם מנה ואין ידוע אי זה הוא או אביו של אחד מכם הפקיד אצלי מנה ואין ידוע אי זו הוא נותן לזה מנה ולזה מנה שהודה מפי עצמו

הלכה ג

האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך והיה לו אח ויבמה ומת ואחר כך בא בעלה אסור בה ומותר בצרתה אסור בה ומותר באשת אחיו

האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאת ואמרה מת בעלי והיה כאן זקן במדינה ומת הרי זו אין נאמנת האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאת ואמרה מת בעלי היא מותרת וצרתה אסורה²¹ **ר' ליעזר** אומ' הואיל והותרה היא הותרה צרתה

²¹ משנה פט"ו מ"ו

לה מת בעליך לא תנשא ולא תתיבם עד שתדע שמא מעברת היא צרתה היה לה חמות אינה חוששת יצאת מלאה חוששת **ורבי יהושע** אומר אינה חוששת משנה ב שתי יבמות זאת אומרת מת בעלי וזאת אומרת מת בעלי זו אסורה מפני בעלה שלזו וזו אסורה מפני בעלה שלזו ולזו אין עדים ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת שאין לה עדים מתרת לזו בנים ולזו אין בנים את שיש לה בנים מתרת ואת שאין לה בנים אסורה

נתיבמו ומתו יבמין אסורות להנשא **רבי אלעזר** אומר הואיל והתרו ליבמין התרו לכל אדם

משנה ג

אין מעידין אלא על פרסוף הפנים עם החטם אף על פי שיש סימנים בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שלשה ימים אפלו ראוהו מגיד וצלוּב על הצלוב והחיה אוכלת בו אין מעידין עד שתצא נפשו **רבי יהודה בן בבא** אומר לא כל אדם ולא כל המקומות ולא כל השעות שוין

נפל למים בין שיש להן סוף ובין שאין להם סוף הרי אשתו אסורה

אמר **רבי מאיר** מעשה באחד שנפל לבור הגדול ועלה לאחר שלשה ימים אמר **רבי יוסה** מעשה בסומה שירד לטבול במערה וירד מושכו אחריו ושהה כדי שתצא נפשו והשיאו את נשותיהם שוב מעשה באסיא באחד ששללוהו אל הים ולא עלת בידם אלא רגלו אמרו להם **חכמים** מארכובה ולמעלן תנשא מארכובה ולמטן לא תנשא

משנה ה

אפלו שמע מן הנשים אומרות 'מת איש פלוני' דיו **רבי יהודה** אומר אפלו שמע מן התינוקות אומרים

נתיבמו ומתו יבמין אסורות להנשא **ר' אליעזר** אומר' הואיל והותרו ליבמין הותרו לכל אדם שתי נשים לזו עדים ובנים ולזו אין עדים ובנים שתיהן מותרות הלכה ד נפל לבור אריות אין מעידין עליו לתוך כבשן האש מעידין עליו

נצלב אין מעידין עליו נתגייד מעידין עליו **ר' שמעון בן לעזר** אומר' יכול הוא ליכוות ולחיות נפל לבור שמלא נחשים ועקרבים מעידין עליו **ר' יהודה בן בתירא** אומר' חוששין שמא חבר הוא נפל ליורה של שמן ושל יין מעידין עליו **ר' אחא אומר'** של שמן מעידין עליו של יין אין מעידין עליו אלעזר בן מהבאי אומר' מעידין על השומא מת פל' אבד פלני נתרז פלני אין פלני בעולם אין ממנו כלום תנשא אשתו אין מעידין עליו הלכה ה

נפל למים בין שיש להן סוף בין שאין להן סוף אשתו אסורה דברי **ר' מאיר וחכמים** אומר' מים שיש להן סוף מותרת מים שאין להן סוף אשתו אסורה שמא גל טורד אותה ומעלה אותה ליבשה אמ' **ר' עקיבא** כשהייתי בא בים ראיתי ספינה שטבעה בים והייתי מצטער על תלמידי חכמים שבתוכה וכשבאתי למזגת קפוטקיא ראיתיו יושב ושואל לפני בהלכה נמתי לו בני היאך עלית מן הים גם לי טרדני גל לחבירו וחבירו לחבירו עד שהגעתי ליבשה אמרתי כמה גדולים דברי **חכמים** שהיו אומר' מים שיש להן סוף אשתו מותרת מים שאין להן סוף אשתו אסורה הלכה ו

אמר **ר'** מעשה בשנים שהיו מכמרין מכמראות בירדן ונכנס אחד מהן למחילה של דגים ושהה חבירו עליו כדי שתצא נפשו ובא ושח בתוך ביתו לשחרית זרחה חמה והכיר פתחה של מערה ובא ומצא הספד קשור בתוך ביתו

אמר **ר' מאיר** מעשה באחד שנפל לבור הגדול ועלה לאחר שלשה ימים אמרו לו אין מזכירין מעשה נסים

הלכה ז

אפי' שמע קול מקוננת שמזכרתו בין המתים אין עדות גדולה מזו שמע בית דין של ישראל שהיו אומר'

<p>פלני בן פלני מת או נהרג תנשא אשתו שמע בקונטרסון של מלכים שהיו או' פלוני בן פלוני מת או נהרג לא תנשא אשתו ומשיאין על בת קול מעש' שעמד אחד על ראש ההר ואמ' איש פלני בן איש פלני נשכו נחש ומת הלכו ומצאוהו שתפחו פניו והשיאו את אשתו</p> <p>ובגוי אם היה מתכוין להעד אין עדותו אבא יודן איש צידן אומ' מעשה בגוי וישראל אחד שהיו מהלכין בדרך אמ' אותו הגוי חבל על ישראל אחד שמת כאן וספדתיו וקברתיו ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו אמ' רבן שמעון בן גמליאל מעשה בקולר של בני אדם שהלכו לאנטוכיא בחזירתן אמרו לא נהרג ממנו אלא פל' יהודי ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו</p> <p>הלכה ח</p> <p>שוב מעשה בששים בני אדם שירדו לכרקום ביתר ולא עלה אחד מהם ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את נשיהם אין מעדיין עליו עד שיהו מזכירין שמו ושם אביו שמו ושם עירו אבל אמ' אחד יצא מעיר פלני מפשפשין באותה העיר אם לא יצא משם אלא הוא תנשא אשתו</p> <p>הלכה ט</p> <p>מעשה בשנים שהיו רצין אחר הגייס ונתלה אחד בזית ופשחו ורדף את הגייס וחזר ואמ' לו חבירו יישר כוחך אריא אמ' לו מניין אתה מכיר בי שני אריא כך אני נקרא בעירי יוחנן בן יונתן אריא דמכפר שחרא לאחר שלשה ימים חלה ומת והשיאו את אשתו</p> <p>הלכה י</p> <p>אין בודקין לעידי נשים בדרישה ובחקירה ר' טרפון ור' עקיבא אומ' בודקין לעידי נשים בדרישה ובחקירה מעשה באחד שבא לפני ר' טרפון להעד לאשה שתנשא אמ' לו בני היאך אתה יודע לאשה זו עדות אמ' לו ר' עמנו היה בשיירה ונפל עלינו גייס ונתלה הוא בייחור של תאנה ופשחו והחזיר את הגייס לאחוריו אמרתיו לו משבחך אני ארי אמ' לי יפה אמרת כיונתה לשמי כך אני נקרא בעירי יוחנן בן יונתן אריא דמכפר שחרא אמ' לו יפה אמרת בני יונתן בן יוחנן אריא דמכפר שחרא אמ' לו לאו ר' אלא יוחנן בן יונתן אריא דמכפר שחרא אמ' לו והלא כך אמרת יונתן בן יוחנן דמכפר שחרא אריא אמ' לו אלא יוחנן בן יונתן דמכפר שחרא בדק ר' טרפון לעדותו שלשה פעמים ונמצאת מכוונת והשיא את האשה על פיו מיכן והלך הונהגו שיהו בודקין לעידי נשים בדרישה ובחקירה</p>	<p>הרי אנו הולכין לספד ולקבר את איש פלוני' בין מתכון ובין שאין מתכון</p> <p>רבי יהודה בן בבא אומר בישראל עד שיהא מתכון ובגוי אם היה מתכון אין עדותו עדות</p> <p>משנה ו</p> <p>מעדיין לאור הנר ולאור הלבנה ומשיאין על פי בת קול מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר איש פלוני בן איש פלוני ממקום פלוני מת והלכו ולא מצאו שם אדם והשיאו את אשתו שוב מעשה בצלמין באחד שאמר אני איש פלוני בן איש פלוני נשכני הנחש והרי אני מת והלכו אחריו ולא הכירוהו והשיאו את אשתו</p> <p>משנה ז</p> <p>אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבור השנה</p>
--	--

מצאני נחמיא איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא יהודה בן בבא נמיתי לו כן הדברים אמר לי לך ואמר להן משמי אתם יודעים שהמדינה הזאת משבשת בגיסות מקבל אני מרבן גמליאל הזקן שמשיאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני רבן גמליאל שמח לדברי ואמר מצינו חבר ליהודה בן בבא מתוך הדברים נזכר רבן גמליאל שנהרגו הרוגים בתל ארזא והשיא רבן גמליאל הזקן את נשותיהם על פי עד אחד והחזקו להיות משיאין עד מפי עד מפי אשה אשה מפי אשה מפי אשה מפי אשה רבי אליעזר ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה על פי עד אחד רבי עקיבה אומר לא על פי אשה ולא על פי קרובים אמרו לו מעשה בבני לוי שהלכו לצער התמרים וחלה אחד מהם בדרך והניחוהו בפנדק ובחזרתן אמרו לפנדקית אין חברנו ונמת להן מת וקברתיו והשיאו את אשתו אמרו לו לא תהא כהנת כפנדקית אמר להן וכשתהא הפנדקית נאמנת אף הפנדקית הוציאה להן מקלו ומנעלו ותרמלו וספר תורה שהיה בידו

חסלת מסכת יבמות

אמ' להן ר' עקיבא לכשתהא פונדקית תהא נאמנת